Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 216 (4614).
23 СЕНТЯБРЬ 1981 й.
ЧОРШАНБА.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҚУЛАЙ ШАРОИТЛАР

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти коллективи янги ўқув йилини муносиб тайёргарлик билан бошлади. Ўн беш мингдан ошиқ студент ва профессор ўқитувчилар коллективи янги ўқув йилининг машғулотларини қулай олиб боришлари учун етарли шароитлар яратиб берилди.

Таълимнинг техника воситаларини такомиллаштириш мақсадида институт ўқув телестудияси учун 4 та видеомагнитофон ва 20 та аудиторияга 40 та телевизор ўрнатилди. Умумий фанлар бўйича лекциялар ана шу техника воситалари ёрдамида олиб борилади.

Янги ўқув йилидан институт студентлари иккита янги совға олдилар. Муқимий кўчасида иккита 9 қаватли замонавий ётоқхоналар қурилиши тугалланди. Биринчи янги ётоқхона тўла жиҳозланди. Иккинчисида эса ана шундай ишлар ниҳоясига етмоқда. Қурилиш ишларини 153-қурилиш трестининг бошқармалари бажардилар. Бунёдкорлик ишларига 1,5 миллион сўм, жиҳозлар сотиб олишга 50 минг сўм сарфланди. Қурилиш ишлари талаб даражасида бажарилган.

Студентларнинг саломатлигини яхшилаб бориш мақсадида яна бир янгилик жорий этилмоқда. 1-ётоқхона биноси 100 ўринли санаторий-профилак т орийга айлантириляпти.

Тошкентнинг 2000 йиллиги олдидан

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Тошкент шаҳрининг 2 минг йил лик юбилейи — Ўзбекистон пойтахтининг оммавий-сиёсий ҳаётида муҳим воқеа. Акмал Икромов районининг барча корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари шонли санани муносиб кутиб оли ш учун мусобақага фаол қўшилдилар.

Заргарларнинг совғалари

Тошкент заргарлик заводи — кишиларни нафис маҳсулот билан таъминлаши лозим бўлган корхона. Бу ерда заргарлик буюмларининг фақат иқтисодий кўрсаткичлари ҳақидагина эмас, балки уларнинг бадиий кўриниши ҳақида ҳам кўп ўйлашади. Бунинг учун заводда ассортимент мунтазам янгиланади, унча қиммат бўлмаган зеб-зийнат буюмлари ишлаб чиқилади.

Масалан, 1980 йилда арзон металлардан тайёрланадиган буюмлар 40 процентга, 1981 йилда эса деярли ярмига янгиланади. Заргарлар юбилейга тайёргарлик кўра бориб, бадиий жиҳатдан замонавий бўлган ва шу куннинг модасидаги ассортиментда турли буюмларни харидорларга ҳавола этишга аҳд қилишган. Шонли санани қимматбаҳо зеб-зийнат буюмларида акс эттиришнинг мураккаблигини ҳисобга олиб, бу санани нишонлар, тугмалар ва турли тақинчоқларда акс эттиришга қарор қилдилар. Бу буюмлар замонавий либосларга мос тушади. Айрим нишонларнинг эскизлари рассом-модельерлар томонидан ҳозирнинг ўзида тайёрланди, тақинчоқларнинг комплектлари ишлаб чиқиляпти.

Зираклар, исирғалар, тўғноғичлар

Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат министрлигига қарашли Давлат махсус бадиий конструкторлик-т е х нология бюросида яқин икки йил ичида 50 хил янги буюмларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш вазифаси турибди. Ҳозир бу ерда 8 хил аёллар эсдалик совға буюмларининг намуналари ишлаб чиқилди. Булар тўғнағичлар, исирғалар, зиракларнинг турли нусхалари. Ана шу буюмлар Тошкент «Сувенир» фабрикасида ишлаб чиқаришга тавсия этилди. Буюмларни тайёрлашда ярим қимматбаҳо тошлардан фойдаланилади. Ярим қимматбаҳо тошдан тайёрланган кулдон ҳам, сўғана, чойшабларнинг янги турлари ҳам чиройли кўринишга эга. Уч хил кашта буюмлари чизмаси тайёрланяпти. Марғилон тикувчилик бадиий фабрикаси учун каштачилик нусхалари тайёрлаш бўйича изланиш давом этяпти. Октябрь ойида икки хил дўппининг нусхалари ишлаб чиқилади. Тематик дастхатлари бўлган 16 хил сопол буюмларининг тажриба нусхасини тайёрлаш ҳам давом этади.

Энг муҳими, маҳсулотларни чиройли қутичаларга жойлаштириш кўзда тутилган.

Беш турдан иборат конкурс

Тошкент ҳақида энг яхши расм учун беш конкурс — бу республика махсус музика-бадиий мактаб-интернати коллективининг юбилей муносабати билан белгилаган тадбирларининг бандларидан бири.

Биринчи тур Тошкентнинг ўтмиши ҳақида ҳикоя қилади. Иккинчи тур шаҳримизнинг Улуғ Октябрь социалистик революцияси, Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши йилларини акс эттиради. «Тошкент», «Тошкентликлар Улуғ Ватан уруши йилларида» ва «Тошкент — Ўзбекистон пойтахти» кейинги турларнинг мавзуларидир. Бешинчи тур 1982 йилнинг май-сентябрь ойларида бўлиб ўтади. Конкурс ғолиблари фахрий ёрлиқлар, қимматбаҳо совғалар билан тақдирланади.

Ҳисоблаш техникасига—иккинчи ҳаёт

Ҳисоблаш техникасини ремонт қилиш ва техника хизмати кўрсатиш бўйича Тошкент тажриба заводида шаҳарнинг 2 минг йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан белгиланган программани бажаришга киришилди. Тадбирларнинг 44 бандидан 8 таси ҳозирнинг ўзида амалга оширилди. Жумладан, ҳисоблаш техникаси ва ёзув машиналарини ювиш, қуритиш ва мойлаш учун жиҳозлар ишлаб чиқариш муддатидан илгари ўзлаштирилди. Интеграл схемаларни пайвандлаш жиҳозининг тажриба намунаси яратилди. Заводда «ЭКВМ», «Искра—2210», «Искра—2240» ҳисоблаш машиналари ремонт қилина бошланди. Ҳозир бу ерда «Искра—554» «Даро—1720», «Даро—1370» фактура-бухгалтерия машиналари ҳам қайта тиклана бошланди. Завод цехларини реконструкция қилиш бўйича катта ишлар олиб боряпти.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

УЙ-ЖОЙ ФОНДИГА— ҒАМХЎРЛИК ВА ЭЪТИБОР

Шаҳар ижроия комитети ўзининг мажлисида шаҳар уй-жой бошқармаси томонидан 39, 47, 69-уй-жойлардан фойдаланиш участкаларининг уй-жой фондини 1981—1982 йилги кузги-қишки даврга муддатидан илгари ва сифатли тайёрлаш юзасидан бошлаган ташаббуслари тўғрисида тақдим этган материалларини кўриб чиқди.

Ушбу масала юзасидан қабул қилинган қарорда шундай дейилади:

Акмал Икромов районидаги 47, Куйбишев районидаги 69, Собир Раҳимов районидаги 39-уй-жойлардан фойдаланиш участкаларининг уй-жой фондини қиш даврида ишлашга муддатидан илгари ва сифатли тайёрлаш тўғрисидаги ташаббуси маъқуллансин.

Шаҳардаги район ижроия комитетлари, уй-жойлардан фойдаланиш ташкилотлари 39, 47, 69-уй-жойлардан фойдаланиш участкалари илғор коллективларининг уй-жой фондини қишга барвақт ва сифатли тайёрлаш юзасидан орттирган тажрибаларини кенг ёйсинлар, ҳар бир уй, квартира ва уларга тегишли территориялар, жамоатчилик фойдаланадиган бинолар ва ҳамма инженерлик тармоқларининг тайёрлигини текшириш юзасидан жамоатчилик ва аҳоли томонидан олиб бориладиган ишлар фаоллаштирилсин.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети уй ва маҳалла комитетларига, жамоатчилик ташкилотларига, Тошкентнинг ҳамма аҳолисига уй-жой фондини қишга тайёрлашда, квартиралар ва зинапояларни иссиқ сақлашда актив қатнашувлари, ёқилғи ва энергетика ресурсларини тежаб-тергаб сарфлашда ҳамма тадбирларни қўллашлари, шаҳардаги уй-жой фондини қиш даврида асраш ва улардан нормал ҳолда фойдаланиш тўғрисида максимал даражада ғамхўрлик кўрсатсинлар, деб мурожаат қилади.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газета редакциялари мазкур қарорни ёритсин ҳамда уй-жой фондини қишга тайёрлаш, иссиқлик, электр энергияси, иссиқ ва совуқ сувни, газни тежаб-тергаб сарфлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни кенг ёритишни ташкил этсин.

УЙ-ЖОЙ ФОНДИНИ ҚИШГА БАРВАҚТ ВА СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАЙМИЗ

Тошкентда уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилиши миқёси ва суръати йилдан-йилга тобора ортиб бормоқда. Бунёд этилган уй-жой фонди — улкан моддий бойлик бўлиб, у кишиларга хизмат қилиши керак. Шаҳар маҳаллий Совети ихтиёридаги уйларни капитал ва жорий ремонт қилиш учун йил сайин миллионлаб сўм маблағ ажратилмоқда.

Шу йилнинг ўзидагина, қишга тайёргарлик даврида уй-жойларни капитал ва жорий ремонт қилишга 2,5 миллион сўм сарфланди.

Бу йил уй-жойларни қишга тайёрлаш ишлари аҳоли томонидан жамоатчилик фаол қатнашуви, оталиққа олган ташкилотларнинг ёрдами билан амалга оширилди. Бу иш айниқса 47, 69, 39-уй-жойлардан фойдаланиш участкаларининг коллективлари томонидан кўнгилдагидек олиб борилди. Улар социалистик мусобақага қўшилган ҳолда уй-жой фондини уюшқоқлик билан ва сифатли равишда техника кўригидан ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ишлар белгиланган муддатда амалга оширилди.

Аҳолининг жамоатчилик вакиллари, район Советларининг депутатлари билан биргаликда ўтказган йиғилишлари аҳолига хизмат кўрсатишда топилган ҳамма камчиликларни муддатидан илгари бартараф этиш, майда-чуйда камчиликларни тузатиш ҳамда келаси йилда амалга ошириладиган ишлар ҳажмини тўғри планлаштириш имконини берди.

Акмал Икромов районидаги 47-уй-жойлардан фойдаланиш участкасининг коллективи иситиш системаларини ювиб-тозалаш ишларининг муддатидан илгари бажарилишини таъминлади, 35 та кўп қаватли уйларни Тошкент иссиқлик тармоғига акт бўйича топширди. Ҳамма уйлар ёнида хонадонларга сув тақсимлаш мосламалари ўрнатилган. Ертўлалар санитария жиҳатидан тартибга келтирилган. Биноларга кирадиган 280 та эшик, 1280 квадрат-метр том, 220 та дераза, 50 та зинапоялар тўла-тўкис ремонтдан чиқарилди.

26-кварталдаги уйларнинг квартираларида ўрнатилган ускуналар профилактик ремонти муваффақиятли равишда амалга оширилди. Шунинг учун ҳам шу кварталда истиқомат қилувчи аҳолидан бу йил ускуналарнинг носозлиги ёки уларга қониқарсиз хизмат кўрсатилаётганлиги тўғрисида биронта ҳам шикоят хати тушмади. Уйлар ичига ўрнатилган электр ускуналар синчиклаб кўздан кечирилди. 26-квартал «Намунали даражадаги квартал» номини олиш учун курашмоқда. Бу ерда жамоатчилик ишлари бирмунча активлашди, уй комитетлари, болалар хонаси, ўртоқлик суди, кириш йўллари бўйича мутасадди кишилар ишлаб туришибди.

69-уй-жойлардан фойдаланиш участкаси коллективи ҳам ўз вазифаларини муваффақиятли равишда уддалаяпти. Бу участка бир талай хайрли ишларни амалга оширди. Бу йил коллектив Қорасув—2, 3 массиви аҳолисига қарата — массивни намунали даражадаги массивга айлантириш тўғрисида мурожаат билан чиқди. Бу массивда жамоатчилик ва оталиққа олган ташкилотлар кўмагида кичик хиёбонлар барпо этилди, микрорайонлар ободонлаштирилмоқда. Болалар спорт ва ўйин комплекси барпо этилди. Ҳисобда турган 41 та уйнинг ҳар бири иссиқликни қабул қилишга муддатидан илгари тайёрлаб қўйилди.

Аҳолини уй-жойларни асрашга жалб этиш юзасидан катта ишлар амалга оширилди. Ана шу мақсадда Қорасув—2, 3 массивларининг ҳаммаси микрорайонларга тақсимланди. Бу микрорайонларнинг ҳар бирига мутасадди ходим бириктириб қўйилган.

Участкада кўнгилли ремонтчилар бригадаси фаол иш олиб боряпти. Бу бригада эшикларни, болалар ўйнайдиган жиҳозларни, ҳашам ва соябонларни ремонт қилади.

Массив аҳолиси биринчилар қаторида кириш йўлларида кундуз кунлари навбатчиликни ташкил этди, уйларни асрашни аҳолининг ўзига топширди.

39-уй-жойлардан фойдаланиш участкасининг коллективи қишга тайёргарлик юзасидан ишларни муддатидан илгари бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Участка ҳисобида 120 та уй бор. Бу участкадаги биноларни жорий ва капитал ремонт қилиш план топшириқлари 20 сентябрда сифатли қилиб амалга оширилди.

Уй-жойларни техникавий кўрикдан уюшқоқлик билан ўтказилди. Унда уй ва маҳалла комитетлари фаол қатнашдилар.

Жамоатчилик фойдаланадиган жойларни ремонт қилиш, эшик-деразаларга ойна қўйиш, бўяш ва ёритиш ишлари ўз вақтида олиб борилди.

Уйларнинг ертўлалари намунали ҳолда сақланмоқда. Ҳамма хизмат бўлинмалари график бўйича ишлаяпти. Жамоатчилик ёрдамида санитария назорати ташкил этилган. Уй комитетлари билан биргаликда квартираларнинг қишга тайёрлиги ва уларнинг иситилиши қандай аҳволда эканлигини билиш мақсадида ҳаммаёқ кўздан кечириб чиқилди.

39, 47, 69-уй-жойлардан фойдаланиш участкаларининг коллективлари қайси идорага қарашлигидан қатъий назар, ҳамма уй-жой ташкилотларига қарата уй-жойларни 1981—82 йилнинг қиш даврида ишлашга муддатидан илгари ва яхши сифатли қилиб тайёрлаш, инженерлик коммуникацияларининг авариясиз ишлашини ҳамда аҳолининг шикояти ва эътирозисиз ишлашларини таъминлаш тўғрисида мурожаат қабул қилди.

Илғор коллективларнинг ташаббуслари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети томонидан маъқулланди, уларнинг иш тажрибаларини пойтахтдаги ҳамма уй-жой ташкилотларида кенг ёйиш тавсия этилди.

тонгги газеталарда

⊙ Ўртоқ Тодор Живковнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневга йўлланган жавоб телеграммаси эълон қилинган. Телеграммада ўртоқ Тодор Живков ўзининг 75 ёшга тўлганлиги муносабати билан йўлланган қизғин табриклар ҳамда Ленин ордени билан мукофотланганлиги учун чуқур миннатдорчилик изҳор этади.

⊙ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Нью-Йоркда БМТ Бош секретари К. Вальдхайм билан учрашди.

Суҳбатда БМТ Бош Ассамблеяси XXXVI сессиясининг иши билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

⊙ СССР билан Франция ўртасида космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқ қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги ҳамкорлик программасига мувофиқ 1981 йил 21 сентябрь куни Совет Иттифоқида «Ореол—3» сунъий йўлдоши учирилди.

ЯНГИ БИЛИМ ЎЧОҒИ

БУГУН

Сергели районининг 2-«Сергели» уй-жой массивида иш бошлаган янги ҳунар-техника билим юрти ўқувчиларининг умумий сони 150 кишига етди. Шу муносабат билан билим юрти директори Анатолий Раҳимович Кўчқоров мухбиримиз билан суҳбатда қуйидагиларни маълум қилди:

— Бизнинг билим юртимиз 2-«Сергели» микрорайонидаги 64-«а» уйда жойлашган. Билим даргоҳимиз Тошкент электр-механика заводига қарашлидир.

Ўрта мактабларни битирган ўқувчилар бу ерда радиоаппаратураларининг слесарь йиғувчилиги, монтажчилиги, созловчилиги, токарлиги касбларини ўрганмоқдалар. Ҳозирча 150 ўқувчи қабул қилинган бўлса, келгуси ўқув йилида уларнинг умумий сони 300 га етади.

Билим юрти учун шу кунларда «Промгражданстрой» трестининг 57-қурилиш-монтаж бошқармаси янги ўқув корпуси биноси қурилишини жадаллик билан олиб боряпти. Келгуси ҳафтада бу ерда пардозловчилар ўз ишларини бошлаб юборадилар. Бундан ташқари умумий-маиший блок ҳам қурилган. У спорт зали, мажлислар зали, ошхонадан иборат. Қурилиш ишларига 800 минг сўм маблағ сарфланяпти.

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

ҚОЛОҚЛАРСИЗ ИШЛАЙЛИК

Акмал Икромов ва Сергели районларининг ўзаро мусобақадош коллективларида янгийўлликлар ва ростовликларнинг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиори остидаги ташаббуси тобора кенг қулоч ёймоқда. Бу ҳаракат комплекс ривожлантирилмоқда. Фақат айрим ишчилар нормаларини ортиғи билан бажаришлари учунгина эмас, балки барча ишлаб чиқариш кўрсаткичларини яхшилаш учун актив кураш олиб борилялти. Бунда «Айрим ишчилар ўртасидаги ўзаро ҳамкорликдан коллективнинг меҳнат ҳамжиҳатлигига» шиори олдинга сурилялти.

Ишга бундай ёндошиш ўз натижаларини кўрсатяпти. Саккиз ойлик ишлаб чиқариш топшириғи муддатидан аввал бажарилди, планга қўшимча 2,6 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Бунда ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг асосий қисмига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди.

Йилнинг ўтган даврида қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилиши ҳақида биз бугун газетамизнинг иккинчи саҳифасида мусобақадош районлар ва корхоналар ўртасидаги анъанавий йўқламамизни бошлаб, батафсил ҳикоя қиламиз.

Газетамизнинг шундан кейинги сонларида Ҳамза ва Куйбишев, Киров ва Собир Раҳимов, Ленин ва Фрунзе, Октябрь ва Чилонзор районларининг меҳнат коллективлари ўртасидаги мусобақа натижалари ҳақида сўз юритамиз.

Шаҳримиздаги 1-босмахонанинг аҳил коллективи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари муваффақиятли адо этиш учун социалистик мусобақани авж олдириб ишламоқда.

СУРАТДА: шу босмахонанинг муқовалаш цехи тикувчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Дилбар Йўлдошева. У кунлик нормасини 110 процент бажармоқда.

И. Шоинноғомов фотоси.

«Оқ олтин» хирмонига

Тошкент областининг далаларида «зангори кема»лардан тобора кенг фойдаланилмоқда. Бунинг натижасида терим суръати кескин ошиб бораяпти. Жумладан, 22 сентябрь куни область бўйича йиллик планнинг 4,01 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Йиллик пахта тайёрлаш плани 13,19 процент бажарилди.

Кунлик ўсишда терим суръатини оширағтган Наманган, Қашқадарё, Бухоро ва Фарғона областларининг заршунослари ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Шу куни Наманган области йиллик планнинг 2,46 проценти, Қашқадарё области 2,34 проценти, Бухоро области 2,20 проценти, Фарғона области 2,19 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрладилар.

Мавсум бошидан бери Бухоро областида йиллик планнинг 27,95 проценти, Фарғона областида 26,18 проценти, Сурхондарё областида 23,77 проценти, Қашқадарё областида 16,39 проценти миқдорида пахта тайёрланди.

РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА 22 СЕНТЯБРЬ КУНИ 1,78, МАВСУМ БОШИДАН БЕРИ 13.79 ПРОЦЕНТ ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ. ШУ ЖУМЛАДАН, ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИ 14,12 ПРОЦЕНТ БАЖАРИЛДИ.

БИЛДИРИШ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маълум қиладики, XVII чақириқ Тошкент шаҳар Советининг VIII сессияси 1981 йил 24 сентябрь соат 15.00 да Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида очилади (Ўзбекистон кўчаси, 9-уй).

Депутатлар ўша жойнинг ўзида соат 14.00 дан рўйхатга олинадилар.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

ҚИЗИҚИШ ОРТМОҚДА

Шаҳримиздаги Санъат музейи кўп йиллардан буён ҳамшаҳарларимиз севиб зиёрат қиладиган масканга айланиб қолган. Санъат шинавандалари музей экспонатларини катта қизиқиш билан бориб кўрадилар. Бу ерда сақланаётган рус ва жаҳон рассомлари, ўзбек тасвирий санъати усталарининг асарлари ҳамиша мухлисларнинг диққат марказида турибди.

Ана шу санъат масканида ўтказилаётган бир қатор хайрли тадбирлар санъат шинавандаларига хуш келмоқда. Айниқса, бу ердаги анъанавий «Санъат» лекторийси ўтказаётган машғулотлар ортиб бормоқда.

Яқинда музейда мазкур лекторийнинг «Ўзбекистоннинг қадимий санъати» мавзуида машғулоти ўтказилди. Санъат шайдолари зўр қизиқиш билан қатнашган ушбу машғулотда диёримизда керамика, ўймакорлик ва халқ амалий санъатининг қадимий манбалари ва намуналари ҳақида сўз юритилди. Музейнинг илмий ходимлари катта қадимий санъатга эга бўлган ўлкамиз ҳақида бу ерда йиғилганларга муфассал гапириб беришди.

Нон-бебаҳо бойлигимиз
«ТО» жамоатчилик назорати

Омилкорлик ҳисоб-китоби

«НОН ШАҲРИ»ДА НОННИ ЭЪЗОЗЛАЙДИЛАР

Тошкент ресторанлари, ошхоналари, кафеларининг хўрандалари ҳар куни 52 тонна нон истеъмол қилишади.

Пойтахтдаги нон заводларидан ҳам планда белгиланганига қараганда айни шунча — 52 тонна нон йил бошидан буён кам олинди.

Ваҳоланки, шаҳар умумий овқатланиш корхоналарига келувчи кишиларнинг ҳар бири одатдагидек эҳтиёжига яраша нон олмоқда.

Энг қимматли озиқ-овқат маҳсулоти «кунлик улушни» қандай қилиб тежашга муваффақ бўлинди?

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Умумий овқатланиш бошқармасида бу саволга жавоб бературиб, нонинг нобуд бўлишини қисқартириш, яхшиси нобудгарчиликка умуман барҳам бериш мақсадини ўз олдига қўйган жуда катта программа билан таништирадилар. Бу программа бутун шаҳарда бажарилаётган бўлиб, катта самара бермоқда.

Ўз вақтида айтилган сўз... унинг асосий бўғинидир. Овқат тарқатувчиларнинг, идиш-товоқ йиғувчиларнинг, кассирлар, официантларнинг ҳаммаси махсус йўл-йўриқ олдилар. Энди уларга хўрандаларга тушлик ёки кечки овқат учун қанча нон олиш кераклигини маслаҳат бериш вазифаси юкланган. Шу билан бирга кассалар ёнида: қўшимча нон олувчиларга навбатсиз хизмат кўрсатилади деган плакатлар пайдо бўлди. Бу янгилик айтарлик аҳамиятга эга эмасдек кўринади.

—Бу эълонлар таъсир қилаяптими?

— Албатта! — деб жавоб беришади ошпазлар. — Инсон яхши сўз шайдоси, яхши маслаҳатга доим қулоқ солади. Ҳар куни юзлаб килограмм нон тежалмоқда.

— Ҳамма ҳам сизнинг тавсияларингизга риоя қилмаса керак?

— Ҳа, кишиларнинг иштаҳаси, диди ва ниҳоят характерлари ҳар хил. Шундай бўлишига қарамай, бизнинг маслаҳатларимиз одатда тўғри бўлади: ахир ҳозир ҳам ноннинг маълум қисми дастурхонда қўл урилмай қолиб кетади. Бу ҳолларда программанинг кейинги банди амалга киради...

Кўпгина ресторан ва ошхоналарда асоссиз унитиб юборилган таомлар: тухум билан ёққа қовурилган нон, тухум ва сут аралаштириб ёққа қовурилган нон, духовкада бир томони қуритилган нон таомномага киритилган. Бу таомларнинг ҳаммасига хўрандалар ҳам, ошпазлар ҳам муносиб баҳо беришди: булар мазали, тўйимли, тежамли таомлардир. Ахир уларни тайёрлаш учун қўшимча маҳсулотлар керак бўлмайди — кеча кесиб қўйилиб, сотилмаган нон бўлакларигина бу таомларни тайёрлаш учун сарфланади, ва яна маслаҳат берувчи плакатлар агар нондан тайёрланган таомларимиз сизга ёққан бўлса, уйда тайёрлашингиз учун рецептни ёзиб олишингиз мумкин.

Ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида резервлар аниқланди. Масалан, нон кесадиган машиналар бир текисда ишлаши таъминланди. Янги турдаги нонни кесиш тўғри келган пайтда бу машиналар ҳар гал қайтадан мослаштирилиб борилишини кузата бошладилар. Бунда ҳар бир бурданинг вазни унинг нархига — бир тийинга мос келиши керак. Қолган нонларнинг бир қисмини қуритиб, талқон қиладилар. Энди бундай талқонларни атайлаб буюришнинг кераги йўқ. Ресторан нонвойлари 100 граммли оби нонларни ёпишни ўзлаштирдилар. Катта оби нонлар эса дастурхонга узатилиши олдидан иккига бўлинадиган бўлди — бундай оддий тадбир нонларнинг исроф бўлишини бирданига анчага қисқартирди. Комплекс тушлик овқат бериладиган мактаблар, олий ўқув юртлари ва техникумларда, заводларда тушликларга уч бурда нон ўрнига икки бурда нон қўшиб ва нархини шунга мувофиқ пасайтириб сотиладиган бўлди. Қўшимча нонни истаган киши ҳар доим уни навбатсиз олиши мумкин.

Бу тадбирларни жорий этиш учун, аввало ошпазлар, корхоналардаги хизмат кўрсатиш ходимларининг ўзларини тарбиялаш учун кўп ишлар қилинди. Энди эса иш йўлга қўйилгани туфайли экономистлар ҳар куни икки миллион кишилик аҳолиси бўлган шаҳарда нон ҳисоб-китобларда а г и дан 800 килограмм кам сарфланаётганини қайд этмоқдалар. Бу — йил охиригача яна камида 85 тонна нон тежалишидан далолат беради. Бундан ҳам юқори тежамкорликка эришилса керак. Ахир бу ишда юз минглаб тошкентликлар жон-диллари билан иштирок этишяпти: чунки улар «нон шаҳрида» нонни эъзозлашни билишади.

(ЎзТАГ).

ҚОЛОҚЛАРСИЗ ИШЛАЙЛИК

АКМАЛ ИКРОМОВ ВА СЕРГЕЛИ РАЙОНЛАРИ МУСОБАҚАСИ

Икки мусобақадош район ишлаб чиқариш коллективлари саккиз ойлик планни анча дуруст техник-иқтисодий кўрсаткичлар билан якунладилар. Маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича топшириқни Акмал Икромов райони 2,4 процентга, Сергели райони 0,6 процентга ортиғи билан бажарди. Бу планга қўшимча 1.891 минг сўмлик ва 722 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш имконини берди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми план кўрсаткичларидан 2,8 ва 0,9 процент юқори бўлди, ишлаб чиқаришнинг умумий ўсиш суръати 6,2 ва 8,9 процентни ташкил этди.

Меҳнат унумдорлигини юксалтириш планини Акмал Икромов райони индустрияси 103,2 процент, Сергели райони 102,9 процент адо этди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 5,4 ва 6,1 процентни ташкил этди.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми мусобақадош районларда сўнгги йилда 6.845 минг сўмлик ва 10,5 миллион сўмлик юксалди. Бунда Акмал Икромов районида ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 88,7 процентига, Сергели районида эса 70.8 процентига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди.

«Средазгазавтоматика», ҳисоблаш техникаси ремонти заводларида, чолғу асбоблари фабрикасида (Акмал Икромов райони), мебель «Вторцветмет», «Узбекпроектмебель» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларида, қуёш тўсқич мосламалар заводида (Сергели райони) ва бошқа корхоналарда сўнгги йилда ишлаб чиқариш ҳажми 8—10 процент ва ундан кўпроқ процент юксалди.

Бир қатор корхоналар буюртмачиларга буюмлар етказиб бериш бўйича саккиз ойлик планни ортиғи билан адо этдилар. Чолғу асбоблари фабрикаси, сут комбинати (Акмал Икромов райони), сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси, ғўзапоядан плиталар ишлаб чиқарувчи завод — қуёш тўсқич мосламалар заводи (Сергели райони) йиллик мажбуриятлардагидан анча кўп маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Белгиланган муддатда ва номенклатурада буюмлар етказиб бериш бўйича шартномадаги мажбуриятларни ҳамма корхоналар ҳам бажарди деб бўлмайди. Булар қаторида «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Чевар» бирлашмаси (Акмал Икромов райони), резина-техника буюмлари заводи, ошхона ва бошқа мебеллар заводи, «Трансстрой»нинг ремонт-механика заводи, металл конструкциялар ва қуёш тўсқич мосламалар заводи, Октябрь 50 йиллиги номли тикувчилик бирлашмаси (Сергели райони) бор.

Резина-техника буюмлари заводи, ошхона ва бошқа мебеллар заводи, гражданҳаво флоти ремонт-механика заводи (Сергели райони) ва бошқа коллективлар товар маҳсулот таннархининг анча қимматлашиб кетишига йўл қўйдилар.

Акмал Икромов райони корхоналари январь-август ойларида умумий маҳсулот ҳажмида 8,2 процент маҳсулотни, Сергели райони корхоналари эса 7,4 процент маҳсулотни Сифат белгиси билан ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар. Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш бўйича саккиз ойлик план 102,5 ва 100 процент адо этилди. Маданий-маиший буюмлар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан Акмал Икромов районида 5,3 процент, Сергели районида 22 процент ўсди.

Сергели районида ошхона ва бошқа мебеллар заводи саккиз ойлик топшириқни бажара олмади. Бу корхона топшириққа нисбатан 1.648 минг сўмлик маҳсулотни бермади. Бу районларда бир қатор ишлаб чиқариш бўлинмалари ўтган ой программасини уддалаша олмади. Жумладан, Акмал Икромов районида олти бригада, 68 ишчи қолоқлар сафида қолди. Сергели районида август ойи ишлаб чиқариш программасини 4 цех, 5 участка, 7 бригада, 25 ишчи уддалай олмади.

Қурилиш-монтаж ишлари планини (марказлашган молия манбалари — 1981 йилнинг январь-июль ойи маълумотлари) Акмал Икромов районида 82 процент, Сергели районида 99 процент бажарилди. Турар-жойни фойдаланишга топшириш етти ойлик плани Акмал Икромов районида 100 процент, Сергели районида 80 процент бажарилди.

Январь-август ойларидаги социалистик мусобақа якунини Акмал Икромов район партия комитети саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа бўлими мудири Н. РАҲИМБЕРДИЕВ шарҳлайди:

— КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли тўла ва ошириб бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ўтказиш тўғрисида»ги қарорида мусобақани ривожлантиришга, ишлаб чиқаришнинг барча звеноларида меҳнат бир маромда бўлишига, «Сифатли, самарали, қолоқларсиз ишлайлик» шиори остидаги социалистик мусобақани кенгайтиришга катта аҳамият берилган.

Икки районнинг кўпгина меҳнат коллективлари айнан шундай—аниқ, бир маромда, сифатли меҳнат қилишяпти, ишлаб чиқарувчилар план топшириқларини бажаришлари, юксак самарали меҳнат қилишлари учун кураш олиб боришяпти. Булар ҳаммаси салмоқли натижаларга эришиш, ҳар бир иш жойида мавжуд резервлардан тўла фойдаланиш, материал-маблағларни тежаш, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш имконини бермоқда.

Ростовликлар ва янгийўлликларнинг ҳаракати Акмал Икромов район корхоналарида тобора кенг қулоч ёйиб, яхши самара беряпти. Ўтган йил бошида районда талайгина қолоқ цехлар ва участкалар бор эди. Ҳозир бу ишлаб чиқариш бўлинмалари топшириқларни муваффақиятли адо этишяпти.

Шу билан бирга ўтган ойдаги иш якуни бўйича «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ва заргарлик заводининг бир қатор бригадалари қолоқлар сафида қолишди. Бунинг сабаби битта. Моддий-техника таъминоти участкаларни асосий хом ашё ва материаллар билан таъминлай олмаяпти.

Сут комбинати участкаларида ишлаб чиқариш маъроми бузиляпти. Бунда истеъмолчилар панд беришяпти. «Ташхладокомбинат» ва ёғмой комбинати бу ердан қайта ишланган маҳсулотни ўз вақтида олиб кетишмаяпти.

«Сигнал» бирлашмасида янги техникани жорий этишда сусткашлик бўляпти. Бу ерда программали бошқариладиган станокларни жорий этиш бўйича монтаж-созлаш ишлари чўзиб юборилияпти.

Ишнинг манфаатлари «Сафимизда биронта ҳам қолоқ бўлмасин» шиори остида мусобақалашаётган ишлаб чиқариш участкалари коллективлари ва ишчиларнинг ҳаракати инженерлик ва иқтисодий ҳисоб-китоблар билан, аниқ моддий-техника таъминоти, меҳнат унумдорлиги ва сифатини ҳар бир иш жойида оширишнинг комплекс плани билан мустаҳкамланишини тақозо этади.

Беш йиллик вахтасида

ЗАРДЎЗЛАР МАРРАСИ

БУГУНГИ кунда давлат планини бажариш — бурч, социалистик мажбуриятларни адо этиш — шон-шараф ишига, сифатли маҳсулот тайёрлаш эса — виждон ишига айланиб қолди. Айниқса, аҳоли учун зарур товарларнинг кўп миқдорда тайёрланиши, харидорлар дидига мос бўлиши, чидамли ва пишиқ-пухта тайёрланишига кейинги пайтларда катта эътибор билан қаралмоқда. Пойтахтимиздаги бадиий буюмлар фабрикаси ҳам асосан халқимиз талаб ва эҳтиёжи асосида маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Биз корхонада биринчи бўлиб эндигина республика партия хўжалик активи йиғилишидан қайтган фабрика комсомол комитетининг секретари Шоҳида Ёқубова билан учрашдик.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг партия-хўжалик активи йиғилишида КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорлари асосида маҳсулотлар сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш ҳажмини ва хилларини кўпайтириш борасида қилиниши зарур бўлган масалаларни муҳокама қилдик,— дейди комсомоллар етакчиси. Корхонамиз маҳаллий саноатнинг энг етакчи корхоналаридан бири сифатида кенг танилган. Бизларда тайёрланаётган маҳсулотлар фақат республикамизда гина эмас, Иттифоқимизда, қолаверса чет эл мамлакатларида жуда машҳур. Бунинг сабаби биз йилдан-йилга маҳсулот сифатини яхшилашга эътиборни кучайтираётганимизда, албатта. Бир неча йилдирки, корхонамизда сифатни бошқаришнинг комплекс системаси жорий қилинган.

— Натижалар қандай бўлаяпти?

— Натижа қувонарли. Бугунга келиб ишлаб чиқарилаётган 60 турдаги буюмларнинг 29 хили фахрли беш қиррали белги билан тайёрланмоқда. Биз сифат учун курашни бундан буён ҳам давом эттирамиз ва беш йиллик охирига бориб Сифат белгили маҳсулотлар янада кўпаяди.

Коллективнинг асосий қисмини ёшлар ташкил этади. Шу сабабдан корхона партия, касаба союз, комсомол ташкилоти ёшлар ўртасида сифатли маҳсулот тайёрлаш масаласига алоҳида эътибор беряпти. Комсомол комитети ҳузурида «сифат назорати» штаби ишлаб турибди. Бу штаб ҳар бир комсомол бригадасининг маҳсулот сифатини яхшилашдаги фаолиятини баҳолаб, сифат учун олиб борилаётган мусобақани вақти-вақти билан якунлаб туради. Бунинг натижасида ҳозир мавжуд 57 комсомол-ёшлар бригадасининг 34 тасида фақат «Сифат белгили» маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётир.

Съездлар йилининг саккиз ойи натижалари билан қизиқдик ва саккиз ойлик план муваффақиятли якунланганининг гувоҳи бўлдик. Пландан ташқари 400 минг сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилиниб, меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан уч ярим процент ўсган.

«Ўн бешлар ташаббуси»га қўшилган фабрика комсомол-ёшларидан 300 дан зиёдроғи 1981 йил шахсий топшириқларини муддатидан илгари бажаришди. Комсомол-ёшлар бригадаларидан ўнта коллектив беш йилликни Тошкентнинг икки минг йиллигига, 20 та бригада коллективи эса, — Ўзбекистон ССРнинг 60 йиллигига адо этиш учун ўзаро мусобақани қизитиб юбордилар. Бу ҳаракатнинг энг олдинги сафида Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегати Зайтуна Баротохунова бошчилик қилаётган ёшлар коллективи бормоқда.

Фабрика цехлари бўйлаб борамиз. Ҳамма жойда бўлгани каби бу ерда ҳам зарбдорона меҳнат шавқ-завқи ҳукм суряпти. Чеварлар аҳоли учун зарур товарларни сифатли қилиб тайёрлашга алоҳида эътибор беришаяпти. Корхонада чиқинди материаллардан буюмлар тайёрлаш участкаси бор. КПСС XXVI съезди ҳужжатларида таъкидланганидек, фабрика эндиликда хом ашё чиқитга чиқарилмаяпти.

Комсомол-ёшлар бригадасига цех илғор ишчиларидан бири Насибахон Каримхўжаева бошчилик қиляпти. Бир неча йилдирки, у бошлиқ бригада аъзолари аҳоли учун зарур товарлар ишлаб чиқарувчи махсус участкада ғайрат-ташаббус кўрсатаяпти. Участкада чиқинди материаллардан стулларга тўшаладиган кўрпачалар, сартарошхоналар учун сочиқлар, чақалоқлар учун турли хил буюмлар, чолғу асбобларининг ғилофлари, сумкачалар ва бошқа ёшларга атаб турли маҳсулотлар тайёрланмоқда.

Участкада иккита комсомол-ёшлар бригадаси бўлиб, улар маҳсулот сифатини яхшилаш, турларини кўпайтириш йўлида ўзаро мусобақалашиб ишламоқда. Масалан, Н. Каримхўжаева бошчилик қилаётган бригада август ойи топшириғини муддатидан илгари адо этиб, ғолибликни қўлга киритди. Бригада аъзолари съездлар йили топшириғини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 64 йиллигига қадар бажаришга аҳд қилган. Насибахоннинг катта опаси Лола ҳам шу участкада ишлайди. У синглисига устозлик қилган, касбга меҳр уйғотган. Насибахоннинг дугонаси Карима Ўлмасова ҳам ниҳоятда сифатли ишлашга одатланган.

Халқ истеъмоли буюмларини сифатли ишлаб чиқаришни корхонанинг ҳар бир ишчиси ўзининг шарафли бурчи, деб билади. Улар партиямиз йўл-йўриқларини кундалик ишларида татбиқ этишга интилишяпти. Карима Ўлмасова ишлаётган дўппи цехида саккиз хил дўппи тайёрланади. Бешта дўппи давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда. К. Ўлмасова аъзо бўлган комсомол-ёшлар бригадасига «Коммунистик меҳнат коллективи» деган шарафли ном берилган. Бу ютуққа энг аввало фабрикада яхши меҳнат шароити яратилгани, социалистик мусобақанинг ошкора ва кенг олиб борилиши туфайли эришилди. Ўн биринчи беш йилликда бригада янги ташаббус бошлади: ҳамма чевар қизлар ўзаро келишиб, маслаҳатлашиб беш йиллик маррани Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг 60 йиллигига қадар эгаллашга қарор қилдилар. Бу ташаббусни кўп минг кишилик фабрика коллективи бирдек маъқуллади. Коллективнинг эзгу мақсади— партия ва ҳукуматимизнинг ушбу беш йилликда энг зарур моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, аҳолининг шу молларга бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондиришга, уларнинг сифатини ошириш ва хилларини кенгайтиришга қаратилгандир.

Э. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчилари йил бошидан бери ўн минг метр костюмбоп газламани иқтисод қилиб қолдилар. Коллектив бунга газлама бичишнинг ва ишлаб чиқарилаётган буюмларнинг рационал конструкцияларидан самарали фойдаланиш ҳисобига эришишди.

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида тикувчилар пландан ташқари 500 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олишган.

СУРАТДА: коммунистик меҳнат зарбдори, ўн бешлар ташаббусининг издоши моҳир бичувчи Ф. Болтаева.

В. Казанцев фотоси. (ЎзТАГ).

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ АНИҚЛАНДИ

Қарлиғоч Кобеева Тошкент тўқимачилик комбинатининг ёш ишчилари орасида энг яхши хомсурп тўқувчи деб топилди. Қиз бу ғалаба сари тўрт йил борди. У ҳунар-техника билим юртини тамомлаганидан сўнг, 1-йигирув фабрикасининг лента хомсурп тўқиш цехига ишга келди. Қарлиғоч смена топшириғини 110 процент қилиб адо эта бошлади. Бу қиз узилган ипни улаш учун ҳаммадан кам вақт сарфлайди. У топшираётган маҳсулотнинг сифати ҳам ҳаммадан яхши.

Йигирувчилар конкурсида биринчи ўрин бир овоздан Танзила Аҳмаджоновага берилди. У шу фабрикада меҳнат қилиб, бир сменада ҳаммадан кўп юқори навли калава—152,4 килограмм маҳсулот ишлаб чиқаради. Бу эса норманинг 103 процентини ташкил этади.

Комбинатда конкурс мусобақалари анъанага айланган. Конкурслар ёш ишчи хотин-қизларга профессионал маҳоратни оширишга, фойдаланилмаётган резервларни ахтариб топишга кўмаклашади, юксак марраларни эгаллаш имконини беради.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ТЕЖАМКОРЛИК ҲАРАКАТИ

БУДАПЕШТ. Венгриянинг саноат корхоналарида бу йил энергия истеъмол қилиш пландаги даражага нисбатан 2 процент камайди. Шу тариқа республикада энергияни тежаш борасида узоқ муддатга мўлжалланган программани бажариш учун яхши негиз яратилди.

Социалистик меҳнат бригадалари мамлакатда авж олиб кетган тежамкорлик юришининг биринчи сафларида бормоқдалар. Беремендаги цемент заводининг илғорлари саноатнинг атмосферага чиқарадиган чиқитларидан самарали фойдаланиш усулини ишлаб чиқиб ўз корхоналарида қўлладилар. Эндиликда тутун аввал махсус фильтрлар орқали ўтиб, унда зарарли аралашмалардангина тозаланиб қолмай, шу билан бирга тайёр маҳсулотни қуритиш учун иссиқлик ҳам беради. Натижада шу ишда тежаб қолинадиган ҳар йилги ёқилғи 13 миллион форинтликдан ошиб кетмоқда. Корхона районидаги ҳаво ҳам анча тоза бўлиб қолди. Худди шу заводда янги янада тежамли печ ўрнатиш планлаштирилмоқда. Ана шу печ эски моделларга қараганда уч баравар кам энергия истеъмол қилади.

ЯНГИ МАШИНА СИНАЛМОҚДА

СОФИЯ. Болгариянинг Велико-Тирново шаҳридаги агро-саноат комплексининг мутахассислари ишлаб чиққан тупроққа ишлов берувчи янги машинанинг дала синовлари муваффақиятли тугади. Тупроқни ағдармай унга ишлов бериш принципига асосланган культиватор унумдорлиги ошганлиги билан фарқ қилади. Тоғли жойнинг тошлоқ ерларида ўтказилган синовлар чоғида айниқса яхши натижалар олинди. Янги машинани кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда.

ИХТИЁРИЙ МЕҲНАТ ЁРДАМИДА

ПРАГА. Коммунал маиший объектлар қурилишида Чехословакия шаҳар ва қишлоқлари аҳолисининг иштироки тобора кенг кўлам касб этмоқда. Йилнинг биринчи ярмида Чехия Республикасида гражданларнинг ихтиёрий меҳнати ёрдамида жами 1,7 миллиард крона капитал маблағ ўзлаштирилди. Ўнлаб болалар боғчалари, мактаблар, магазинлар, поликлиникалар фойдаланишга топширилди. Миллий фронтдаги турли жамоат ташкилотлари ЧКПнинг XVI съезди шарафига қабул қилган мажбуриятларда шу объектларни барпо этиш кўзда тутилган эди.

Аҳоли қурилишга бевосита ёрдам беришдан ташқари ўз шаҳар ва қишлоқларини ободонлаштиришда 7 миллион соатдан кўпроқ ишлаб берди. Чехословакия меҳнаткашларининг шу қадар юксак гражданлик активлиги — улар ЧКП ва Миллий фронт сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларининг ифодасидир.

Қисқа сатрларда

ПАРИЖ. Париж яқинидаги Булонь-Бийянкур шаҳрида «Роно» автомобиль заводи ишчиларидан мингдан ортиқ киши умумий меҳнат конфедерациясига кирган завод касаба союз секретари М. Сертанони тантанали равишда кутиб олдилар. У 1980 йилнинг ўзида касаба союз фаолияти учун ишдан бўшатилган эди. Меҳнаткашлар шу давр мобайнида ўз ўртоқларининг қайтадан ишга олиниши учун қатъий курашдилар. Бу кураш муваффақият қозонди: маъмурият яқинда парламент амнистия ҳақида қабул қилган қонунни Сертанога нисбатан қўллаб, уни қайтадан ишга олишга мажбур бўлди.

* * *

БАЙРУТ. Исроил қўғирчоғи Хаддат бошчилигидаги Жанубий Ливан сепаратчилари Ливан жанубидаги БМТ муваққат кучларига қарши яна қуролли фитна қилдилар. Улар йирик калибрли пулемётлардан БМТ муваққат кучларининг Бейт-Лейф аҳоли пунктидаги позицияларини ўққа тутдилар. Бу аҳоли пункти Исроил чегарасидан тўрт километр нарида жойлашган.

* * *

ЛИМА. Перу сўл партиялари ва ташкилотлари бирлашмаси-сўл кучлар бирлиги коалициясининг раҳбари Альфонсо Баррантес бу бирлашманинг фаолиятини активлаштириш муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. У бу ерда бўлиб ўтган оммавий митингда сўзга чиқиб, мамлакат ишчилар синфини, бутун меҳнаткаш аҳолисини Перуда илғор оппозицион куч деб ҳисоблаётган коалиция сафларини мустаҳкамлашга даъват этди.

* * *

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Коммунистик партияси диний жамоа можароларини кучайтираётган Раштрия Сваямсевак Сангих ва жамоати-ислоли ташкилотларига қарши курашни кучайтиришга даъват этди. Ички реакция сўнгги икки йил мобайнида Жамшдпур, Муродобод, Алигархи, Оллохободда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида жамоалар ўртасида қонли тўқнашувларни чиқарди, деб таъкидланади ХКП Миллий кенгашининг Бош секретари Ражешвара Раонинг бу ерда тарқатилган баёнотида. Тартибсизликлар натижасида кўплаб кишилар ўлган, катта моддий зарар етказилган.

ПОЕЗДДАГИ АВТОМАТ ТЕЛЕФОН

БОНН. Мюнхен билан Гамбург ўртасида қатнайдиган поездга синаб кўриш учун кўпчилик фойдаланадиган автомат телефон ўрнатилди. У шаҳарлараро, шунингдек халқаро алоқа ўрнатилишини таъминлайди. Бир йил чўзиладиган бу синовлар тугагач Ғарбий Германия темир йўлининг 150 поездида шундай автомат телефонларни ўрнатиб чиқиш мўлжалланади.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

ДЕҲЛИ. Бокаро металлургия комбинати қурилишининг бошқарувчиси Т. Т. Жозеф ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Совет Иттифоқи билан ҳамкорликнинг муваффақиятли ривожланиб бораётганлиги Ҳиндистоннинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшмоқда. СССР билан самарали алоқалар, деб таъкидлади у, Ҳиндистоннинг экономика, фан ва техникани юксалтиришнинг шундай даражасига эришишга ёрдам берадики, бунинг натижасида миллий саноатнинг зарур машина-ускуналар ни ишлаб чиқариш, металлургия корхоналари ва бошқа корхоналарнинг лойиҳаларини тайёрлаш, уларни қуриш, ишга тушириш масалаларини ҳал этиш учун имконият туғилади.

СССР билан Ҳиндистоннинг қора металлургия соҳасидаги ҳамкорлиги, деб уқтириб ўтди Т. Т. Жозеф, бунга яққол мисол бўлиб хизмат қила олади. Ҳозирги вақтда СССР ёрдами билан Бхилаи ва Бокаро комбинатларининг қуввати кенгайиб боряпти. Уларнинг ҳар бири яқин келажакда йилига 4 миллион тонна пўлат тайёрлаб бера олади.

СССР билан ҳамкорлик туфайли, деди Т. Т. Жозеф, Ҳиндистонда мустаҳкам ишлаб чиқариш базаси вужудга келтирилди. Бу база миллий экономиканинг эҳтиёжларини кўп жиҳатдан таъминлайди. Бхилаи комбинати қурилган вақтда Ҳиндистон зарур машина-ускуналарнинг 80 процентини импорт қилган бўлса, ҳозирги вақтда Бокаро заводида ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун зарур бўлган машина-ускуналарнинг 80 процентини Ҳиндистон саноати етказиб бермоқда.

Совет Иттифоқининг ёрдами билан Бокаро заводи учун неча юзлаб малакали мутахассислар тайёрланди. Уларнинг кўпи совет олий ўқув юртларида таълим олди ва СССРнинг етакчи корхоналарида ўз малакасини оширди. Бизнинг заводимизда ишлаётган совет инженерлари ва техниклари ўзларининг бой тажрибаси ва билимларини ҳинд металлурглари билан баҳам кўрмоқдалар. Уларнинг Ҳиндистон ишчилари ва инженер-техник ходимлари билан мустаҳкам алоқалари Ҳиндистон ва СССР халқларини яқинлаштираётган ва мустаҳкам ва самимий дўстлик туйғуларини ёрқин ифода этади, деб таъкидлади Т. Т. Жозеф.

С. КАРМАЛИТО.

Каучук ишлаб чиқариш кўпаймоқда

КУАЛА—ЛУМПУР. Малайзиянинг асосий экспорт маҳсулоти бўлган табиий каучук етиштириш каучук саноатини ривожлантириш юзасидан ишлаб чиқилган планга мувофиқ аср охиригача мамлакатда яна икки баравар кўпаяди. Маълумки, ҳозирги вақтда дунёда етиштирилаётган каучукнинг 45 проценти Малайзия зиммасига тўғри келмоқда. Каучук олинадиган Гебея дарахтзорларини анча кенгайтириш, илғор технологияни жорий этиш ва каучук олинадиган дарахтларнинг янги серунум турларини етиштиришга киришиш мўлжалланмоқда

Буюк Британиянинг Марказий Америкадаги мустамлакаси — Белиз давлатининг мустақиллиги эълон қилиниши ҳақидаги хабарларни ахборот агентликлари эълон қилиб улгурмасдан бўлажак мустақил давлатга нисбатан Лондон ва Вашингтон ўртасидаги хуфёна аҳдлашув маълум бўлиб қолди. Белизнинг «хавфсизлигини таъминлаш» баҳонаси билан улар мамлакатда 1600 кишидан иборат инглиз қўшинларини, «Харриер» самолётларининг эскадронини ва бошқа жанговар техникани жойлаштириш ниятидалар. Белиз халқи бундай шум ниятга мутлақо қарши.

СУРАТЛАРДА: инглиз авиациясининг вертолёти мамлакат территорияси устида патруллик қилмоқда; Белиздаги инглиз армияси солдатлари.

ТУРКИЯДА ИШСИЗЛИК

АНҚАРА. Расмий маълумотларга кўра, Туркияда ишсизлар 1,3 миллион кишига етган. Планлаштириш давлат ташкилотининг фикрича, мамлакатда йил охирига бориб, ишсизлар уч миллион кишига етади. Бу эса бутун ишчи кучининг 16,6 процентини демакдир.

ЗАРБДОР ҚУРИЛИШ ОДИМЛАРИ

«ОЙБЕК» СТАНЦИЯСИ ҚУРИЛИШИДА

РЕПОРТАЖ

Пойтахтимиз метро йўлининг А. Навоий кўчаси ва авиасозлар шаҳарчаси оралиғида қурилаётган янги трассасидаги энг гўзал ер ости қасрларидан бири ўзбек халқининг севимли ёзувчиси Ойбек номи билан аталади. Лоҳутий кўчаси ва Космонавтлар проспекти туташган жой яқинида барпо этилаётган ушбу станция қурилишида бўлганимизда Марказий телевидениенинг «Время» программаси ижодкорлари ер ости қасри бунёд этилиши жараёнини суратга олаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

— Атоқли ўзбек совет ёзувчиси Ойбек номли ушбу станция Тошкент метросозлиги тажрибасида биринчи марта янги усулда қурилмоқда, — деди Тошкент метро қурилиш тресті бошқарувчиси П. В. Семёнов. — Бу янгилик шундан иборатки, ер ости қасри йирик, катта ҳажмли блоклардан монтаж қилиняпти.

Бир нечта майда конструкциялар ўрнига бир йўла монтаж қилинадиган кенг ҳажмли конструкцияларнинг ўрнатилиши, энг аввало, вақтдан ютиш, иш сифатини ошириш металл ва бетон каби қурилиш материалларини тежаш имконини бермоқда. Кўп йиллардан буён Тошкент ер ости трассалари ва станциялари қурилиши учун темир-бетон конструкциялари, блоклар ва бошқа материаллар етказиб бераётган «Главстройиндустрия»нинг Тошкентдаги 2-темир-бетон буюмлари заводида бундай янги типдаги конструкциялар ишлаб чиқариш ўзлаштирилганлиги шаҳримизда метро йўллари қурилишини тезлаштиришда катта истиқболлар очиб бермоқда.

— Ушбу заводнинг метро учун конструкциялар ишлаб чиқараётган Б. М. Плитинский бошлиқ цех коллективини. бевосита метро станциялари ва трассаларини конструкциялар билан таъминлашга раҳбарлик қилаётган завод директори ўринбосари ўртоқ Л. Фаруманларнинг ўз ишларига катта масъулият билан ёндошаётганликларини алоҳида таъкидлашни истардик, — дейди бу ерда бунёдкорлик ишларини олиб бораётган 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Г. Штерн. — Улар ҳар ойда фақат станциялар қурилиши учун 800 кубметрдан ортиқ темир-бетон конструкциялари етказиб беришяпти.

«Ойбек» станциясининг платформа ва битта вестибюли қурилиши шу йилнинг январь ойида бошланган эди. Янги типдаги ушбу станция қурилиши ишониб топширилган 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат белгиси» орденлари кавалери И. Лисий бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи йил охирига қадар платформа ва битта вестибюл қурилишини ниҳоясига етказишга ҳаракат қилишмоқда. Бригада аъзолари комплекс иш бажаришга ихтисослашганлиги учун ҳам изоляциядан тортиб монтаж ва пайвандлашгача бўлган иш жараёнлари улар томонидан аниқ график асосида олиб борилияпти. Бу ерда иш кеча-ю кундуз тинмайди. Уч сменада узлуксиз иш олиб борилмоқда.

— Бу ерда меҳнат қилаётган И. Лисий бошлиқ бригада метросозларининг ташаббус кўрсатиб ишлашлари туфайли станцияда октябрь ойида янги трассада биринчи марта пардоз ишлари ҳам бошлаб юборилади. — дейди П. В. Семёнов. — Келгуси йилда эса Лоҳутий кўчасидан қатнаётган транспорт ҳаракатини станция устидан буриб ўтказиш орқали кўча ўрнида станциянинг иккинчи вестибюлини қурамиз.

Тошкент метроси қурилишида катта тажриба орттирган И. Лисий бошлиқ бригаданинг А. Тухин, М. Лисий, В. Подебончук, Р. Салоҳиддиновлар бошчилигидаги звенолари метросозлари янги усулда станция қурилишини тез эгаллаб олишди. Шунинг учун ҳам эндиликда улар станция платформасида том ёпиш ишларини муддатидан илгари бошлаб юбордилар. В. Попов, С. Паншин каби илғор монтажчилар ҳар бир улкан конструкция ўз ўрнига пухта ва сифатли монтаж қилиниши учун юксак маҳорат билан иш бажаришяпти.

Станция ташкил этувчи йирик ҳажмли блоклар иш унумини ошираётганлигини шундан ҳам билиш мумкинки, кўтарма кран платформага тушириб бераётган бир конструкциянинг ўзида станциянинг поезд ҳаракат қиладиган остки қисми, ён томон девори ва шифт бир йўла мужассамланган. Бир-бирига қарама-қарши қўйиладиган ана шундай иккита конструкция ёй шаклидаги учинчи шифт конструкцияси билан бирлаштирилса, улкан станциянинг асосий қобиғи тайёр бўлади. Платформанинг ўзида жойлаштирилган устунлар эса юқорида айтилган конструкцияларнинг бир-бирига туташадиган жойига бириктирилияпти. Бундай индустриал асосдаги қурилиш метросозликнинг ёрқин истиқболи бўлиб, у тез орада практикадан кенг ўрин эгаллайди. Унинг биринчи марта «Ойбек» станцияси қурилишида қўлланаётганлиги алоҳида аҳамиятга эга.

М. АБДУЛЛАЕВ.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар.

• *Нашриёт туҳфаси*

«ФАН ВА ХУРОФОТ»

«Бозорда одамлар кўзлари ўйнаб турган бир кишини ўраб олиб, сўроққа тутишяпти:

— Бел оғриғига доринигиз борми?

— Ошқозон ярасига нима дори?

Кўзи олма-кесак тераётган ҳалиги киши бировнинг қўлига илдиз, бировнинг қўлига пўстлоқ тутқазиб пулини оляпти...

Бу кичик лавҳа медицина фанлари кандидатлари З. Эгамбердиев ва З. Эгамбердиеваларнинг юқоридаги сарлавҳали рисоласидан олинди. Бу китобчада муаллифлар бўлар-бўлмас нарсаларни одамларга дори-дармон деб сотаётган, хурофот ва бидъатга берилиб алданаётган, шу туфайли ўз саломатлигига путур етказаётган кишилар ҳажв қилинган. Ҳар бир фикр-мулоҳаза ҳаётий мисоллар билан, илмий асосда баён қилинганки, китобни ҳар бир ўқувчи қизиқиш билан мутолаа қилади.

Рисолани «Ўзбекистон» нашриёти чоп этган.

Шаҳримизнинг Октябрь районидаги 25-поликлиника шифокорлари 50 мингдан зиёд меҳнаткашга намунали хизмат кўрсатмоқда.

СУРАТДА: (чапдан) поликлиниканинг тажрибали шифокорларидан Сунбула Муҳиддинова, Зуҳра Содиқова ва Ўлмас Музаффарова беморнинг касаллик тарихи билан танишмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

• *Газетхон илтимоси*

СОҒЛИҚ ҲАМ, ҲУСН ҲАМ...

Ҳурматли редакция! Тиш соғломлигини яхши сақлаш учун нималарга эътибор беришимиз керак? Тишни нега қурт ейди, у нима учун ковак бўлади? Болаларнинг тишларини қандай парваришлаш керак? Шулар ҳақида мутахассис маслаҳатини берсангиз.

Х. Зарипов, Н. Жабборов, М. Норматов, ишчилар.

Инсонга ҳусн ҳам керак. «Ҳусн тиш билан» деб бежиз айтишмайди. Одам истеъмол қиладиган ҳамма озиқ-неъмат тиш билан майдаланиб, сўлак билан юмшатилади-да, ютишга тайёрланади. Худди шу пайтда ошқозон овқат ҳазм қилишга ҳозирлик кўради. Агар оғизда тишлар камайса чайнаш жараёни пасаяди, оқибатда ошқозоннинг ҳазм қилиш ҳолати ёмонлашади.

Тиш сўзларни талаффуз қилишда ҳам жуда муҳим аҳамиятга эга. Тиш тушган сари юз ҳусни ўзгаради, чайнов (жағ тишлар) ич-ичига кириб кетади ва қарилик аломатлари пайдо бўлади.

Одатда, тиш камайиши ва касалланиши овқат яхши майдаланмасдан ютилишига, натижада гастрит, холецистит, қандли диабет, цинга, пародонтоз касалликларининг келиб чиқишига сабаб бўлади. Бир тишнинг тушиши билан қаршисидаги тишлар ўсиб кетади, ёнидаги тишлар ёнбошлаб, силжий бошлайди. Тишнинг шикастланиши ва камайиши оқибатида қизил ўнгач ва меъда шиллиқ қаватлари яллиғлана бошлайди.

Тиш касалликларидан бири периодонт — тиш илдизининг устидаги парда, тишнинг илдиз пардаси, тўқиманинг яллиғланишидир. Бу хасталик юқумли ва юқумсиз, ўткир ва сурункали бўлиши мумкин. Кўпинча инфекция тиш канали орқали, даволанмаган кариес, пульпитлар орқали ўтади.

Тишда пародонтоз — тишни ўраб турадиган тўқималар касаллиги учрайди. Бунда деярли соғлом тишлар қимирлаб, тушиб кета бошлайди. Бу хасталикнинг бошланғич пайтида тишда ташқи белгилар кўринмайди. Сўнг аста-секин касалликнинг биринчи белгилари: тиш тозаланганда милкнинг қонаши, йиринг чиқиши, тишлар қимирлаши мумкин. Қасаллик зўрайган сари бу белгилар аниқ кўрина бошлайди.

Тишда бир оз доғ ёки ковак пайдо бўлса, юқорида биз айтган касалликлар сезилса, оғиз бўшлиғидан нохуш ҳид келса, тезда стоматолог врачга учрашиш ва даволатиш зарур. Ҳозирги пайтда стоматология поликлиникаларида тишларни даволашнинг кўпдан кўп янги методлари қўлланмоқда.

Тўсатдан очилиб қолган пульпага тезкор антибиотиклардан тайёрланилган паста қўйиб, сўнгра доимий пломба қўйилади. Пульпитлар бир қатнашда даволаш усули беморнинг врач ҳузурига қайта келиши қийин бўлган тақдирда қўлланади. Бу усулда оғриқсизлантириб, пульпа камераси тешилади ва пульпа олиб ташланади, сўнгра пульпа бўшлиғи тозаланади ва доимий тиш ямоғи — пломба қўйилади.

Ҳозирги замон терапевтик стоматологияси шу даражада ўсдики, тишни даволаш жуда яхши олиб борилмоқда. Оғриган тишни олиб ташлаш ўрнига уни даволаш, сақлаб қолишга ҳаракат қилинмоқда. Зеро, туғма, табиий тиш ўрнини ҳар қандай сунъий тиш ҳам босолмайди. Шунинг учун ҳеч қачон оғриган тишни олдириб ташлашга ошиқманг, уни даволатсангиз, узоқ йиллар яна хизматда бўлади.

Тиш узоқ йиллар соғлом бўлиши учун болалар тиши парваришига алоҳида эътибор бериш керак.

Соғлом ўсаётган чақалоқларда сут тиши олти ойлигидан чиқа бошлайди. Дастлабига пастки ўрта курак, саккиз ойлигида эса юқоридагиси чиқади. Ўрта курак тишларидан кейин ён курак тишлари ва бир ёшлигида ҳаммаси бўлиб 8 та тиши чиқади. 12 ойлигидан 15 ойликкача биринчи жағ тиши, 17 дан 20 ойликкача қозиқ тишлар, 21—24 ойлар давомида иккинчи жағ тишлари ёриб чиқади. Шундай қилиб, бола икки ёшлигида унинг 20 донадан иборат сут тишлари батамом чиқиб бўлади.

Бола олти-етти ёшга тўлганда сут тишлари доимий тишлар билан алмашина бошлайди. Сут тишлари тушмасдан илгарироқ дастлабки доимий чайнов тишлари чиқади. Бу тишлар жағнинг шаклланишида муҳим роль ўйнайди. Лекин бу тишлар эрта чиққани сабабли барвақт бузилиши мумкин, шунинг учун уларни доим парвариш қилиб бориш лозим.

Профилактика нуқтаи назаридан оғиз бўшлиғи ҳолатидан хабардор бўлиб туриш, доимо тишларни тиш чўтка билан тозалаб туриш, овқатлангандан кейин оғиз бўшлиғини чайқаш ўткир ва сурункали тиш касалликларининг олдини олишда мақсадга мувофиқдир.

Баъзан сут тишлари ва доимий тишлар нотекис чиқади. Айрим ҳолларда чақалоқ курак тиши билан туғилади. Бундай туғилган болаларга илгарилари «Бўривой» деб исм қўйиш одати бор эди. Аслида эса бундай тишнинг илдизи заиф бўлиб, қимирлаб туради, она кўкрагини эмишда ҳалақит беради, она кўкрак туғмачасини чақа қилади. Шу боисдан ҳам уни олиб ташлаш керак.

Сут тишлари тушиб, доимий тишлар билан алмашинганда ҳалиги суғириб ташланган курак тиш ўрнидан ҳам доимий тиш чиқади. Лекин, баъзан доимий тиш чиқмай қолиши ҳам мумкин. Бунда эҳтимол тиш нотўғри жойлашиб, милкни ёриб чиқолмаслиги ёки ён тишлар унга ҳалақит бериши, йўлини тўсиб қўйиши сабабли ҳам ўсолмаслиги мумкин. Агар болада доимий тиш чиқиши кечикса, тиш врачига мурожаат қилиш керак.

Кўпинча қозиқ тиш олдидан ёки ўрта курак тиш орқасидан яна бир ортиқ тиш ўсиб чиқади. Бундай ортиқ тишлар бола ҳали ёшлигида ва тиш чуқур илдиз отмасданоқ олдириб ташлангани маъқул.

Баъзи кишилар сут тиши бари бир тушиб кетади, шунинг учун даволатиш шарт эмас, деб ўйлашади. Бу нотўғри. Нега деганда, доимий тишларнинг соғлом чиқиши энг аввало сут тишларининг қандай аҳволда бўлишига боғлиқ. Қолаверса, зарарланган тиш ковакчалари микроблар учун макон ҳисобланади.

Оғиз бўшлиғида чайналган овқат сўлак безларининг суюқлиги билан намланади ва шу тиш ковагидаги касал чақирувчи микроблар овқатга қўшилиб, қизилўнгач орқали меъдага ўтади, меъдада овқат кимёвий жиҳатдан ўзгаради ва кейин ичакка қараб сўрилади. Ингичка ичакда овқат ҳазм бўлиши натижасида касал чақирувчи микроблар оқсиллар, қанд ва баъзи ёғ моддалари билан бирга ичак деворидан венага, ундан эса жигарга, лимфа йўлига ўтиши, сўнгра умумий қон оқимига тушиши мумкин.

Қон оқимидаги микроблар ангина, эндокардит, атеросклероз, нефрит, гастрит, гепатит каби касалликларнинг келиб чиқишига сабаб бўлиши мумкин. Бу касалликлар ўз навбатида нафас органлари қон айланиши, ҳазм, пешоб чиқариш каби системаларни ишдан чиқариб, болани меҳнатга яроқсиз қилиб қўйиш хавфини туғдиради.

Боланинг соғлом ва бақувват ўсиши кўп жиҳатдан тишга боғлиқ. Шунинг учун болада дастлабки тиш чиққандан бошлаб, уни ҳар йили бир-икки марта врачга кўрсатиш, гигиена қоидаларига амал қилишга одатлантириб бориш лозим.

Умуман, инсон организмидаги ҳар бир аъзонинг ўз аҳамияти бўлганидек, тиш ҳам инсон саломатлигида жуда муҳим роль ўйнайди. Шуни унутмаган ҳолда, тишимизни тоза, озода сақлашимиз, унга шикаст етказмаслигимиз, ўз вақтида парваришлаб туришимиз, бирор касаллик аломати сезилиши билан ҳеч бир эринмай ўз вақтида стоматолог-шифокорга мурожаат қилишимиз керак.

Т. МУСАШАЙХОВ,
Тошкентдаги 7-стоматология поликлиникасининг бош врачи, биринчи категорияли врач, СССР Соғлиқни сақлаш аълочиси.

Р. МАҲСУДОВ,
поликлиника бош врачи ўринбосари.

Билиб қўйган яхши

ОҚ АЛАҲЛАШ НИМА?

Оқ алаҳлаш (белая горячка) хроник алкоголизмда жуда кенг тарқалган синдромдир: бунда гавданинг титраши, уйқусизлик, сохта сезгилар пайдо бўлади, киши ўз турган жойини аниқлолмай ҳам қолади. Микроблар қўзғатадиган касалликлар (зотилжам ва бошқалар); кўкрак қафасининг шикастланиши, суяклар синишининг қўшилиб кетиши бу хасталикнинг келиб чиқишига сабаб бўлади.

ГИГИЕНАНИНГ ФОЙДАСИ

Гигиена кундалик турмушимизда кенг қўлланади. Гигиена ташқи муҳит ва ишлаб чиқариш фаолиятидаги хилма-хил омилларнинг одам соғлиғига, унинг меҳнат қобилиятига, умр кўришига таъсирини ўрганадиган ва одамнинг турмуш ва меҳнат шароитларини соғломлаштиришга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқарадиган фандир.

КЎЗОЙНАК ТУРЛАРИ

Маълумки, кўзойнак кенг тарқалган оптик асбобдир. Одам кўзининг оптик етишмаслигида кўзойнак кўришни яхшилашга ёрдам беради. Кўзойнаклар ҳар хил: кўзни яхши кўришига ёрдам берадиган — мослайдиган кўзойнаклар ва кўзни ҳар хил ташқи ва зарарли таъсирлардан сақлаш учун тутиладиган ҳимоя кўзойнаклари бўлади.

ШИФОБАХШ МАЛҲАМ

Самарқанд область қон қуйиш станциясида янги шифобахш «маҳсулот» ўзлаштирилди. Бу ерда биологиявий антисептик малҳам тайёрланадиган унча катта бўлмаган цех очилган. Медиклар кенг фойдаланадиган бу препаратнинг актив қисмига қуруқ қон плазмаси киради. Унга антибиотиклар, оғриқни босадиган воситаларни қўшадилар. Малҳам карбун-кул, фурункул ва теридаги бошқа йирингли яраларни даволашда самарали воситадир. У стоматологияда ҳам қўлланилмоқда.

Сўраган эдингиз..

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

О. СЎФИЕВА: Менинг турмуш ўртоғим кўп сигарет чекади. Тамаки чекиш зарарли, уни чекишни бас қилинг, десам қандай қилиб ташлай, дейди. Шунинг учун бизга чекишни ташлаш ҳақида маслаҳат берсангиз.

Жавоб: Тамаки чекишга ўрганган кишилар зарарли одатдан қутулиш учун наркология диспансерига мурожаат этиб, фойдали маслаҳат олишлари мумкин. Шифохонада улар турли дори-дармонлар ва гипноз ёрдами билан даволанадилар. Лекин, белоруссиялик олимлар даволашда чақичдан ҳам фойдаланмоқдалар. Улар бу янги усулни Минск шаҳар наркология диспансерида қўллаб, кўпгина кашандаларни даволадилар. Даволаш мақсадида ишлатиладиган махсус чақич ҳеч қандай зарарли таъсир кўрсатмайди. Даволашнинг бу янги усулини республика санитария-гигиена илмий-текшириш институти олимлари тавсия этдилар. Даволаниш муддати 11—14 кун бўлиб, бу даврда уларга 43 граммга яқин чақич ёзиб берилади.

∴ ∴ ∴

Ҳ. ХОЖИЕВ: Баъзи одамлар эрталаб уйқудан тургач, нима учун ўзларини ёмон ҳис этадилар?

Жавоб: Бу ҳақда олимлар илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Японийлик олимлар эса, ўтказган тажрибалари бўйича қуйидаги хулосага келдилар. Юрак қон-томир хасталигига чалинган баъзи беморлар эрталаб ўзларини ёмон ҳис қилар эканлар. Шу сабабли касаллик хуружлари уларни кўпроқ эрталаб безовта қилади.

* * *

М. ОҚИЛОВ: Қариялар тухум ейиши мумкинми, йўқми?

Жавоб: Медицина фанлари доктори, профессор А. А. Покровскийнинг маслаҳатига кўра, ёши 60 дан ошган қариялар ҳафтасига 2—3 дона тухум ейишлари мумкин. Улар истеъмол қиладиган тухум сувда қайнатилиб пиширилган, яхши эзилган ёки қуймоқ ҳолда бўлиши лозим.

∴ ∴ ∴

Г. ҚОБУЛОВА, Ш. МАЖИДОВА: Биринчи синф ўқувчилари учун кундузги уйқу жуда фойдали деб эшитдик. Шу гап тўғрими?

Жавоб: Мутахассислар фикрича, биринчи синф ўқувчилари учун кундуз кунги бир-бир ярим соатли уйқу жуда фойдали. Шунда уларнинг меҳнат қобилиятлари ортиб, дарсларни яхши ўзлаштирадилар.

Жавобларни
Ю. АҲРОРОВ,
Т. РАСУЛЕВлар тайёрлашди.

Туроб ТЎЛА,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

ХАТГУЛ

(«ЕТТИ ЗОҒОРА» ҚИССАСИДАН ПАРЧА)

Араб яқинда Тошкентдан олиб келган эди бу сивизғани... Бахшилла қўлига олиб чалиб ҳам кўрган эди. Лекин овозини чиқаролмай майна бўлди. Араб эса, жуда гўзал қилиб чалиб берди, унинг ҳар бир пардаси кумуш ҳалқа билан қопланган, бежирим овози ҳам аллақандай сеҳрли эди. Араб буни ҳар куни мана шунақа пайтда чалиб ўтади. Нега, қаёққа ўтади ҳар куни?.. Бугун Ҳадиялар эшигида ортиқча тўхтагандай бўлганини сезганида ҳасади келди, жаҳли чиқди, нега тўхтайди бировнинг эшиги олдида, уялмайдими, билади-ку ахир, у Бахшиллага бешик кертти. Тўғриси, рашки келган эди. Шунда ҳам у буни рашк деб, муҳаббат деб билгани йўқ, фақат «ўртоқлик» муҳаббати деб биларди, агар кетмаган бўлса, чиқиб бир-иккита нордон гап қилмоқчи ҳам бўлди, аммо тортинди, ўрнидан турди, кийинди ҳам, дарвозага ҳам чиқди, кўчани бўйлаб кўрди, аммо Араб йўқ эди, ўтиб кетган эди. Ҳадиянинг отасими, акасими чиқмадимикин, деб ҳам қаради, улар ҳам йўқ эди. Фақат подаларини подачига топшираётган қўшнилари, бозорга келаётган қўшни қишлоқлиларгина бор эди... Бу най овози уни борган сари талвасага сола бошлади, нainки, уни, Ҳадиянинг отасини ҳам. Отаси бир куни Арабни йўлдан тўхтатиб, сивизғасини синдириб ташламоқчи бўлди, аммо синдирмади, Бахшилла уни синдирмаганига, «қўрқоқ» деб сўкинди ичида. Араб Бахшилладан катта эди, чиройлик эди, келишган йигит эди, боламасди. У ҳатто Турбатда одоблилиги билан ҳам оғизга тушган эди. Аммо Ҳадиянинг оталари негадир уни хоҳлашмади.

Жума куни тонг маҳали Бахшилла чўчиб уйғонди, юраги ҳаприқиб кўчага чиқди, сивизғани эшитмадими, ё сивизға чалмадими Араб бугун, билмай қолди, югурганича Ҳадиялар боғи орқасига борди, таниш наҳра олдидаги ўрикка интилди, интилдию орқасидан бировнинг панжаҳадай темир қўли елкасидан тутди, тортиб ерга туширди. Қишлоқ оқсоқоли, нарироқда Ҳадиянинг отаси хўмрайиб турарди.

— Қани Ҳадия, қиззиталоқ? — деди оқсоқол, ғалати илжайиб.

Нима қилишимни билмай қолди. Нега ундан сўрашяпти, тутиб уриш ўрнига, нима бўлди, билолмасиди.

— Қўйинг, оқсоқол, бу тирранча нимани биладики, бу қилган бўлса бу ерда мақади. У бошқа биров билан қочган... — деди ўкиниб, йиғламоқдан бери бўлиб отаси.

— Араб, , дедингиз, Араб уйида ўтирипти, Исмоил дедингиз, у ҳам уйида чиқди. Тағин кимдан шубҳангиз бор?

Ҳадиянинг отаси қишлоқда обрўли, ўзига тўқ одам эди. Унинг маслаҳатига ҳамма муҳтож, оқсоқол ҳам унингсиз иш қилмасиди.

— Сиз, — деди у, — қишлоқдаги йигитларни билинг, ким бугун уйидамас. Шундан кейин бир маслаҳатга келамиз. Ўғлим қидириб кетди. У ҳам қайтиб келсин... — бир неча дақиқа менинг кўз ёшларимга қараб турди-да, келиб, бағрига босди, ҳўнграб йиғлади, аччиқ-аччиқ йиғлаб аламини кўзидан олди, — мана шу боланинг уволи тутди мени, оқсоқол, — деди.

...Ҳамон жим боришарди. Уловлар ҳам жим, бир маромда йўртишарди. Бахшилла бува тағин ҳалиги қўшиқни қайтара бошлади:

Десангким, жон сипар қилғил, Отойим,
Турубман ушмуноқ,
ўлдур, от ойим...

— Буни ҳали Ҳадияга тааллуқли дедингизу, тугалламадингиз, дегандай бўлди кимдир тағин.

— Ҳа, буёғини айтмадим. Ҳадияни олиб қочганни узоқ вақт топишолмади, ким эканлигини ҳам аниқ билишмади. У албатта Собир эди. Бу ашулани ҳам ана шу Собир айтарди. У дутор тортганида тингловчилар бош кўтара олмасди ҳалпаналарда, тўкмаларда, тўйларда. Кейинроқ уни ана шу ашуладан топишди, Зоир метар айтди бир куни, жуда ҳам ўзини олдириб қўйган отасига. Метар табиб ҳам эмасмиди. Уни кўргани борди-да, дори-дармонни қилиб бўлди-да, оҳиста тушунтирди: «Қизингиз соғ-саломат, кўчангизнинг нариги томонида турадиган Ғафур дов билан қочган бўлиши керак», деди. Шу тўғри чиқди, ана шу қўшиқ билан топишди. Топишдимас, уларнинг ўзлари келишди. Аммо энди кеч эди, она ҳам, ота ҳам, катта ака ҳам оламдан ўтишган эди. Йиғлаб қабрларини тавоб қилишди. Ҳозир ҳам кимдир бор, назаримда, синглиси бўлиши керак. Уни кўришим керак, унга қийин, ёлғизлик ғижимлаб ташлаган. Қандай чиройли эди, у қандай дилбар эди... Унга ёрдам қилишим керак. Наинки севгилим у, у, ахир, ўртоғим! Қиз ўртоғим!..

— Тўғри, аммо шошилмаслик ҳам керак. Агар у сиз айтгандай қийналиб қолган бўлганида ўзини танитган бўларди. Ишқи комил бўлса, дейди Ҳазрат Навоий, муҳбуба маҳбубни мажнун қилиб ташлайди. Мажнун эса, ҳақиқий инсондир. Ҳақиқий инсоннинг виждонидан бўлак мулки бўлмайди.

Ҳақиқий муҳаббат йўли ҳам асти адл бўлганмас... — Хаёлини жим тинглаб борарди у.

— Афсуски, мен уни севганмасман, бунга улгурган ҳам эмасман, — деди хаёли. — Аммо у менинг қадрдоним эди, онамнинг буюргани эди. Шунингдек Ҳадия номини эшитганимда лоқайд қаролмайман. Ким билсин, агар муҳаббат чаманига улгурганимда, балоғат мени унга етказганида, ҳали сиз айтгандай, албатта мажнун бўлардим, муҳаббатим Навоий айтганларидай комил бўларди, виждонимдан бўлак менинг ҳам мулким бўлмасди, ҳар қандай адл бўлмаган йўллардан ҳам ўтиб, уни топардим. Мана энди унинг вақти келган кўринади кеч бўлса ҳам, дўстнинг бурчини ўташим керак бўлур...

Бахшилла мақсум ғоят изтиробда ўша даврдаги нодонларнинг қилмишлари ҳақида ўйлаб кетди... Турбатга ҳали бор эди. Ҳали Шайтон кўприкка ҳам етганлари йўқ. Ҳадияни ўша фалокатли кундан кейин қачон кўрганиди? Нега танимади?.. Ҳа, қирк иккинчи йили, армиядан қайтиб қўлтиқтаёқда юрганида кўрган эди, трамвай бекатида...

У ҳам иссиқ кунларнинг бирида эди, август ойида. Бахшилла янги шаҳардан қайта туриб трамвай бекатига келди, қўғирчоқ театри тўғрисидаги бекатга. Трамвай анчадан бери йўқлигидан одам кўп эди. У ҳарбий кийимини ҳали ечмаган, яраси бутунлай тузалиб кетмаганидан қўлтиқтаёқда ҳаккалаб келдию, ўтирадиган жой қидирди. Шунда бир паранжилик хотин келиб, мана буёққа келинг, деб парк ичига бошлади ва ундаги скамейкалардан бирига таклиф қилди ва ўзи ҳам ёнма-ён ўтирди. Уруш вақти бўлганидан, аёллар айниқса урушдан келганларни ардоқлашар, сўзга солишар, ўзлариникидан бирортасини зорма-зора кўрган бўлса деб умид қилишарди. Бахшилла бу аёлни ҳам шулардан деб ўйлади. Аммо у бу ўйлаган саволларни бермади. Узоқ жим ўтирди, бир оздан кейин аста юзини очди. Бахшилла ногаҳоний бу учрашувдан ўти ёрилгудек бўлди, дарров танидi. Ҳадия эди, орадан ўн-ўн беш йиллар чамаси ўтган эди, холос, Ҳадия сочвонини орқага ошириб ташлади. Яна ўша Тошлоқ, ўша таниш, қадрдон, болалигининг ардоғи орқа майдон, ўша телба-тескари, чалакам-чатти дарахтлар, Ҳадияларнинг ҳаддан ташқари баланд пахса девори ва улар ўзлари пайпаслаб олган наҳралари кўзларига кўриниб кетди, кейин ўша қизил гул, ғижимлаб ташлаб кета бошлаган пайт, кейин қайтиб олиб Ҳадиялар боғига кириб кетаётган ариққа ташлагани, нариги томонидан эса, қизилмас, оқ бўлиб, яна қўшалоқ оқ атиргул бўлиб чиққани кўриниб кетди... Тағин у қунги даҳшатли тонг, югургилаб боргани майдон ва наҳра, қишлоқ оқсоқоли ва Ҳадиянинг отаси, уни кейин бағрига босиб йиғлагани... Бахшилла кўзларига шу онлар қайталади-ю, у Ҳадияга тикилганича узоқ туриб қолди. Нима ҳам десин, қайдан келиб қолди бу ёшлигининг илоҳий бандаси, уни довдиратиб кетган, тағин аллаким билан қочиб кетган беандиша! У энди аввалги Ҳадия эмас эди албатта, аммо Бахшилла мақсум учун у эди. Бироқ у анордек қип-қизил, лўппи, таранг юзлар, у порлаб турган қоп-қора куралай кўзлар ўчканлар, пешоналарида ажин, бақбақаларида сўлғинлик, у сўлим, ипир-ипир сочлар паришон ипак, оппоқ ипак пешонабоғ ўрнида униққиб кетган шол рўмол, ёқаси озгина қийиқ чивиқ чит кўйлаги, унинг ичида дипдираб турган, балки бу учрашувдан, дилгир калби... Ҳамма ҳаммаси Бахшилла мақсум тилини боғлаб қўйган эди. Буни Ҳадия англади, Бахшилла мақсумнинг ҳали ҳам уни ўйлаб юрганини, у хаёлига келганида титраб кетишини, ундан жуда қаттиқ, бениҳоя қаттиқ ранжиганини фаҳм этди. У эсидан чиқариб юборган деб ўйлаган эди. У вақтда унинг қалбида муҳаббатмас, атиги бир-бирига ўрганиб қолгани ўртоқликкина деб ўйлаган ва шу сабаб унинг биров билан бош олиб қишлоқдан чиқиб кетиши ота-онасидан ўзга ҳеч кимни қийнамаган деб ўйлаган эди. Мана у Бахшилла бекнинг ҳолини кўриб қотиб қолди, аллақачонлар битиб кетган яраси очилиб кетди, ногаҳоний анча қариб қолган кўзларига ёш келди, ўзи кутмагани ва истамагани ҳолда «кечиринг» деди, ерга қаради. Шу вақт Бахшилла кўзига тағин ўша Ҳадия кўриниб кетди, унинг ҳам кўзларида ёш айланди...

— Ассалому алайкум, Ҳадия, — деди ниҳоят Бахшилла ўша эски ёшлигидагидек сансираб, — омон бормисан, танжонинг соғми, қаёқларда қолиб кетдинг? — «йўқолиб кетдинг» демоқчи бўлди-ю, аммо демади, ранжитгиси келмади.

— Ассалому алайкум, Бахшилла,— деди оҳиста илжайиб Ҳадия ҳам ўша ёшлигидаги сингари сансираб, Ҳадия уни шундай деб атарди, — эсон бормисиз, —деди, у «бормисан» деёлмади. Қаршисида энди яғрини кенг, жуссаси ҳам йигитона, қарашлари ҳам энди жиддий, усти-боши эса ҳарбийча йигит ўтиради. Қараб туймасиди унга, эски қадрдонига, қадрдон «ўртоғи»га. — Мен ўзим қочганим йўқ, Бахшим,— деб давом этди Ҳадия титранқираб, — мени олиб қочдилар. Ўша қаро кундан бир кун олдин аллақандай бир касофат аёл эски паранжида келиб дарбозамизни тақиллатди, мен ўлгур бориб очдим, қўлимга бир хат бердию, ғойиб бўлди, шошиб-пишиб очдим уни, аксига олиб ўша куни ҳовлида ёлғиз эдим, эсингда бўлса, ҳовлимизнинг ўртасида катта ёнғоқ бўларди, ўша ёнғоқ остига келдиму хатни очдим. Шошганимнинг сабаби тўғриси, Арабдан хабар кутардим. Очсам хат Арабдан эди, «Эрта тонгда наҳрада бўламан, тугунингни ол-у, чиқиб кел», деган эди. Ёнида «Жоним» деган сеҳрли сўз ҳам бор эди. Шошиб қолдим албатта, кечқурун уйимиз тўлди, барвақт ётишди, мен ҳам. Аммо мен ухламадим, тонгни уйғоқ ўтирдим, ухлаб қоламан деб қўрқдим. Тонг ғирашира оқариши билан оҳиста турдиму, боққа олиб чиқиб қўйган тугунимни олиб наҳрага бордим. Наҳрага кўтарилишимни биламан, икки киши мени тортиб олдию, отга босиб, бақиришга ҳам қўймай отларига қамчи босишди. Тошлоқ билан тўғри Отойи мақбараси орқали юқори Турбат билан олиб кетишди. Йўлда аламдан, қўрққанимдан ҳушимдан кетган эканман, қанча йўл босганимни ҳам. Қаерга бориб тушганимни ҳам бир неча ҳафтагача билмадим, буни ўзлари ҳам сир сақлашди.

— Ким экан улар, Араб бўлмаса? — сабрим чидамади.

— Собир экан, ёнидагиси эса, ўртоғи Хушбек экан.

— Собир, Собир ўғри? —оғзимдан чиқиб кетди азбаройи ғазабимдан. Кейин ўзимни тутиб олдим, ахир нима бўлса ҳам унинг эрику энди, дедим,— Кечирасан.

— Собир акам уруш бошланиши билан урушга кетиб қолди. Ўнта бола билан ёлғиз қолдим...

— Қаерга олиб борган экан сени, ноинсоф?

— Тошкент йўлидаги Чалақозоқ қишлоғига келиб қолган эканмиз. Колхозга кирдим, болаларим ўқий бошлашди. Лекин барибир уларни уддалай олмадим. Собирдан хат тўхтаб қолди, кейин ҳалок бўлди, деган қора хат келди. Жамоат ёрдами билан ҳамма болаларимни, кичкинасигача болалар уйига жойлаштиришди. Мана энди тамомила ёлғизман. Нафақага чиққандим. Сизни кўриб қолдим. Тавба, одам-одам билан учрашар экан...

Ҳадия билан Бахшилла узоқ гапиришиб ўтиришди, қанча трамвай келиб-кетди. Намозгар тушди ҳамки, гаплари тугамасди. Ниҳоят Ҳадия сочвонини бошига илди, Бахшилла трамвайга чиқариб қўйди. У кетди, яна қайтмас бўлиб кетди... Ҳамма гапни гапиришибдилар, гапирилмаган гап қолмаптию, турар жойини сўрашни унутипти, фақат Чалақозоқ деди, лекин Чалақозоқ қишлоғи кўпку Тошкент йўлида, қайси бири... Бахшилла оёғи тузалиб, қўлтиқтаёғини тахмонга тираб қўйганидан кейин бир неча қозоқ овулларини, Чалақозоқ қишлоқларини ахтарди. Лекин Ҳадия деган ўзбек қизини, турвотлик қизни, эри урушда ҳалок бўлган аёлни, ўн боласини болалар уйига берган аёлни, колхозчи аёлни биламан деган топилмади... Ниҳоят Бахшилла Ҳадиясини иккинчи марта йўқотди. Мана, тасодифни кўрингки, топдим деганда тағин ғойиб бўлди. Қайга кетди, қайга ғойиб бўлди?... Нима, кўзига кўриндими, наҳотки кўзига кўринган бўлса, наҳотки бир вақтлар адасига кўринган аёл сингари хаёл бўлган бўлса...

— Наҳотки у кўзимга кўринган хаёл бўлса, — деди Бахшилла бува.

[ОХИРИ. Бошқ газетанинг ўтган сонида].

ЁРҚИН ҲАЁТ САҲИФАЛАРИ

Машҳур Потемкин зинапояси ҳамда Одесса опера ва балет театри «Ўзбекфильм» кинематографиячиларининг суратга олиш майдонларига айланди.

СССР халқ артисти Ш. Аббосов раҳбарлигидаги ижодий группа бу ерда кўп серияли «Оловли йўллар» тарихий биографик эпопеянинг иккинчи қисмини яратиш устида иш бошлади. Эпопея ўзбек халқининг атоқли фарзанди, исёнкор шоир Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга бағишланган.

— Томошабинлар фильмнинг дастлабки сериялари билан танишганлар, бутун эпопея эса ўн олти сериядан иборат бўлади, — дейди режиссёр. Биз Одессада Ҳамза 1913—1914 йилларда шу шаҳарда бўлиши билан боғлиқ бўлган сюжетларни суратга оламиз. Бу ерда у яширин революцион ташкилот билан мустаҳкам алоқа боғлаган, марксча адабиётни Варнадан Россияга пинҳона келтиришда қатнашган эди. Курашчи шоирнинг синфдош қардошлар — рус ва украин пролетарлари, бошқа халқларнинг намояндалари билан дўстлигини тасвирловчи воқеалар фильмнинг бадиий тўқимасига киритилади.

Фильм Ҳамзанинг шогирди — ёзувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Яшин, москвалик драматург Б. Привалов ва Ш. Аббосов ёзган сценарий асосида суратга олинмоқда. Бош ролни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ў. Алихўжаев ўйнамоқда.

(ТАСС).

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Н. АШУРОВ: Ўрта махсус ўқув юртини битириб, йўлланма билан мутахассислиги бўйича олий ўқув юртига кирувчи абитуриентларга конкурс бўладими?

Жавоб: Олий ўқув юртига кириб ўқиш учун аввало техникумдан йўлланма бўлиши керак. Техникумни имтиёзли диплом билан битирганлар ҳам конкурсдан ўтадилар. Лекин битта имтиҳон топшириб «аъло» баҳо олишлари керак.

* * *

А. ХАРДАМОВ: 9-полиграфия билим юртини шу йил тамомлаб, ишлаяпмиз. Бизга қачон отпуска берилади? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига қўшиладиган билим юртларини тамомлаганлар 1980—81 ўқув йилида отпускадан фойдаланмаганликлари ҳақида билим юртидан справка олишлари керак. Справкага асосан улар меҳнат қилаётган корхона маъмурияти шу йил декабрь ойигача ишлаб турган маоши ҳисобидан меҳнат отпускаси бериши керак. Меҳнат отпускаси ихтисоси бўйича 18 ёки 24 кун берилади. 18 ёшга тўлмаганларга меҳнат отпускаси бир ой муддатга берилади.

* * *

М. ХАЙРУЛЛАЕВА: Яқинда 55 ёшга тўлдим. 16 йил колхозда, 9 йил корхонада ишладим. Пенсияга чиқиш учун колхозда ишлаган йилларим меҳнат стажига қўшиладими?

Жавоб: Колхозда тўпланган иш стажи пенсияга чиқиш пайтида корхонада тўпланган иш стажига қўшиб ҳисобланмайди. Шунинг учун ё колхоздан қарилик пенсиясига ёки ишлаб турган корхонадан тўлиқсиз пенсияга чиқишингиз мумкин.

* * *

Х. БЕРДИЕВ: Ўрта ҳунар-техника билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар олий ўқув юртининг кечки бўлимига кириб ўқишлари учун қандай имтиёзлар берилган?

Жавоб: Ўрта ҳунар-техника билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлардан (неча киши шундай диплом олганлигидан қатъий назар) 10 процентига олий ўқув юртига кириб ўқишни давом эттириш учун йўлланма берилади. Бундай абитуриентлар асосий биринчи фандан имтиҳонни «аъло» баҳога топширсалар бас. Агар «4» баҳо олсалар, иккинчи фанни «беш» баҳога топширишлари керак. Иккинчи фандан ҳам «4» баҳо олсалар, ҳамма фанлардан имтиҳон топширадилар. Ҳамма фанлардан институтга кириш учун белгиланган балл тўпланган тақдирда, имтиёзли диплому бўлган абитуриентлар биринчилар қаторида олий ўқув юртига қабул қилинадилар.

* * *

Х. ОРИПОВ: Улуғ Ватан урушининг II группа инвалидиман. Қўлимдан яраланганман. Менга давлат томонидан бепул «Запорожец» енгил автомобили бериладими?

Жавоб: Улуғ Ватан урушининг инвалидларига қўлда бошқариладиган «Запорожец» енгил автомобили СССР ҳукумати ва Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан тасдиқланган махсус рўйхатга мувофиқ бепул берилади. Врачлик меҳнат эксперт комиссияси собиқ жангчи оёғининг инвалидлик даражасига қараб хулоса чиқаради. Сиз эса, қўлингиздан яраланган экансиз. Демак, бундай инвалидлик даражаси рўйхатга киритилмаган.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЕКУБОВ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IX ва **Алмандар**, 24/IX да **Келинлар қўзғолони**, 25/IX да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/IX да **Дилафрўзга тўрт ошиқ**, 24/IX да **Гулсара**, 25/IX да **Ишонмасанг ўламан** (билетлар сотилган.)

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЮРИЙ ЭЛЬВЕРТИ РАҲБАРЛИГИДАГИ «ҚУШЛАР ЦИРКИ»НИНГ гастроллари.

КИНО

23 СЕНТЯБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«ШИМОЛ КАШТАЛАРИ» — **Қозоғистон.**

«РАИС» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

«ЖАВОБ ЮРИШ» — **Восток** (жуфт соатларда).

«МАТРОСЛАРНИНГ САВОЛИ ЙЎҚ» — **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда) **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75. **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

«ОҚИМГА ҚАРШИ» — **Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда).

«ОТЛАРНИ КЕЧУВДА АЛМАШТИРМАЙДИЛАР» — **Москва** (17, 20.30), **Восток** (17, 20.00), **Санъат саройи** (16.30, 19.45), **Чайка** (18, 20.30), **Фестиваль** (21.20).

«ОҚ ҚАРҒА» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда).

«РОСТГЎЙ, ДОНО, БЎЙДОҚ» — **Дружба** (жуфт соатларда). **Қозоғистон** (жуфт соатларда).

«ОГАРЕВА, 6», «ПЕТРОВКА, 38» — **Искра** (16, 19.30).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Санъат саройи** (17, 19.30).

«ТУШИНГИЗГА ҲАМ КИРМАГАН» — **Тинчлик** (жуфт соатларда).

24 СЕНТЯБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«ШИМОЛ КАШТАЛАРИ» — **Қозоғистон.**

«РАИС» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

«РУЛДА» — **Москва.**

«ҚАЛБИНГДА НИМА БОР-А?» — **Дружба.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

«ЖАВОБ ЮРИШ» — **К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда), **Лисунов номли** (тоқ соатларда), **Восток** (жуфт соатларда).

«ТУШИНГИЗГА ҲАМ КИРМАГАН» — **Тинчлик** (жуфт соатларда).

«МАТРОСЛАРНИНГ САВОЛИ ЙЎҚ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда), **ВЛКСМнинг 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда), **Дружба** (тоқ соатларда).

«ОТЛАРНИ КЕЧУВДА АЛМАШТИРМАЙДИЛАР» — **Москва** (11, 14, 17, 20.30), **Восток** (11, 14, 17, 20.00), **Санъат саройи** (11, 13.45, 16.30, 19.45), **Чайка** (12, 15, 18, 20.30), **Фестиваль** (21.20).

«СЎНГГИ ҚОЧИШ» — **Ғ. Ғулом номли** (11, 14, 17.00).

«ОГАРЕВА, 6 ПЕТРОВКА, 38» — **Искра** (16, 19.30).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Санъат саройи** (12, 14.30, 17, 19.30).

«РОСТГЎЙ, ДОНО, БЎЙДОҚ» — **Дружба** (жуфт соатларда), **Қозоғистон** (жуфт соатларда).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

27, 29, 30 СЕНТЯБРЬ СОАТ 14.00, 17.00 ВА 20.00 ДА

Ленин партиясини шарафлаймиз,
Совет халқини шарафлаймиз — деган мавзуда

СОВЕТ ҚЎШИҚЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

УКРАИНА ССР ХАЛҚ АРТИСТИ, БУТУНИТТИФОҚ ВА ХАЛҚАРО КОНКУРСЛАР ЛАУРЕАТИ

СОФИЯ РОТАРУ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

«ЧЕРВОНО РУТА» ВОКАЛЬ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ ЖЎР БЎЛАДИ

Билетлар спорт зали кассасида сотилмоқда.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

46-03-12, 46-07-53 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ШАҲАРДАГИ КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА

«ОҚИМГА ҚАРШИ»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ ЧИҚАРДИ

Постановкачи-режиссёр Б. ХАЛЗАНОВ.

Ролларда: Владимир ЗАЙЦЕВ, Петр ВЕЛЯМИНОВ, Борис ХИМИЧЕВ, Петр КОРОБОВ ва бошқалар қатнашадилар.

1920 йилнинг баҳори. Бутун мамлакат гражданлар уруши олови ичида. Узоқ Шарқда япон интервентларига қарши курашда партизан отрядларидан тузилган 22-Амгуньский полки мағлубиятга учраб, ўз позициясини ўзгартиради. Оғир жангларда жуда қийналган жангчилар интизомга риоя қилишмайди... Кўп уринишлардан кейин полк ўз позициясини эгаллайди ва охирги томчи қони қолгунча душман билан курашади.

СВЕРДЛОВСК КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг

МЕҲНАТ БЎЙИЧА БЎЛИМИ

Қурилиш ихтисослиги бўлган ёлғиз эркаклар ва аёлларни «Главвладивостокстрой», «Забайкалтрансстрой», «Саратовтрансстрой», «Казантрансстрой» корхоналарида ишлаш учун

ТАШКИЛИЙ РАВИШДА ИШГА ЮБОРАДИ

Меҳнат шартномаси 2 йилга мўлжаллаб тузилади.

НАХОДКА ва ВЛАДИВОСТОК шаҳарларидаги балиқ портларига 6 ой муддатга юк ташувчилар керак.

«Дальлеспром» Тунгуслес бирлашмасининг ёғочни қайта ишлаш комбинатига 2 йил муддатга эркаклар керак.

«Красноярсклесэкспорт» бирлашмасига — 6 ой муддатга эркаклар керак.

Группалар тайёрлигига қараб жўнатилади.

Маълумотлар олиш учун ишга жойлаштириш бюросига мурожаат этилсин: —Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 6-хона ва ишга жойлаштириш бўйича район пунктлари.

«РАДИО УЙИ» ТАКЛИФ ЭТАДИ

Сиз теле ва радиотоварлар билан савдо қилувчи энг катта ихтисослаштирилган «РАДИО УЙИ» МАГАЗИНИДА мамлакатимизда ишлаб чиқарилган энг яхши маркадаги телевизорлар, радиолалар, радиоприёмникларни харид қилишингиз мумкин.

Шаҳар марказида — К. Маркс ва Киров кўчалари муюлишида жойлашган бу магазин тошкентликларга таниш ва ўз хизмати билан харидорлар томонидан яхши ном қозонган.

«Харидорларга максимал даражада қулайлик яратамиз», — магазин ходимларининг шиори ана шундай. Сотувга қўйилган ҳамма маркадаги телевизорлар, радиоприёмниклар харидорлар кўриб танлаб олишлари учун пештахталарга териб қўйилган. Сотувчи-консультантлар Сизнинг хоҳишингизга биноан уларни ишлатиб кўрсатади, у ёки бу модель билан яхшилаб танишишингизда ёрдам беради, уларнинг хусусиятлари, қандай фойдаланиш кераклиги тўғрисида сўзлаб, уларнинг ҳар бирига техник характеристика берадилар.

Агар сиз эскирган телевизор ёки радиоприёмнигингизни янгисига алмаштирмоқчи бўлсангиз, тутилган аппаратураларни қабул қилиш пункти хизматидан фойдаланинг. Эскирган телевизор, радиоприёмникни пунктга топшириб, Сиз имтиёзли равишда янгисини олишингиз мумкин (нақд пул тўлаб ёки кредитга).

Харид қилинган буюмни уйга элтиш харидор учун анча ташвиш туғдиради. Бу борада ҳам магазин ходимлари сизга ёрдам беришади ва транспорт тўғрисида ғамхўрлик кўрсатишади. Магазин қошида «Таштрансагентства»нинг махсус диспетчер пункти жойлашган бўлиб, унинг ходимлари харид қилган буюмингизни уйингизга элтиб беришади.

Бизнинг саноатимиз 20 хилдан ортиқ маркада телевизор ишлаб чиқаради. Телевизион приёмник танлаш уларнинг маркалари ва моделларининг хиллари кўплиги учун ҳам унча осон эмас.

«СЛАВУТИЧ Ц—202», «БЕРЕЗКА Ц—202» рангли телевизорлари ўзининг ниҳоят даражада аниқ ишлаши, масофадан туриб телемарказдан олиб эшиттириши ёки ретрансляция қилиши, майда деталларни аниқ кўрсатишда юқори сифатлилиги билан фарқ қилади.

Унинг тугмаларига оҳиста бармоқ теккизишнинг ўзи кифоя. Шунда истаган программангизга уланасиз. Автомат қурилмаси эса эшиттиришни ва тасвирнинг юксак даражада бўлишини таъминлайди. Телевизорда масофадан туриб бошқариш пультини, видиомагнитофонни ўрнатадиган уйиқ бор.

«САДКО—714», «ЯНТАРЬ—714», «ЧАЙКА—714», «ВИТЯЗЬ—733» рангли ва оқ-қора тасвирли телевизорлари телевизион программаларнинг метрли 12 каналли ва 20 дециметрли 20 каналли диапазон частоталарининг исталганини олиб кўришни таъминлайди.

Бу сериядаги телевизорлар тиниқ эшиттиради, автомат қурилмалар билан таъминланган, фойдаланишда қулай.

Кечқурунлари бутун оила аъзолари баҳамжиҳат бўлиб йиғилганда хоккей мусобақасини ёки бадиий фильмни кўриш тўғрисида тортишув бўлади.

ТОРТИШУВНИ ИККИНЧИ ТЕЛЕВИЗОР ҲАЛ ҚИЛАДИ!

«ЭЛЕКТРОНИКА—ВЛ100», «ЮНОСТЬ—Р603», «ЭЛЕКТРОНИКА—Ц430» портатив телевизорларига эътибор беришингизни маслаҳат қиламиз.

«ЭЛЕКТРОНИКА—ВЛ100» телевизорининг оғирлиги ҳаммаси бўлиб 2,8 килограмм, экранининг размери диагонал бўйича 17 сантиметр, ҳажми — 180х175х215 миллиметр. Унинг таъминланиши универсал: аккумулятор батареясидан, электр тармоғидан таъминланади.

«ЭЛЕКТРОНИКА—4-430» портатив рангли телевизори кичик ҳажмдаги квартираларга жуда мос келади. У кичкина жойни эгаллайди, замонавий усулда чиройли қилиб ишланган. Телевизорда сенсор қурилма қўлланган бўлиб, асосий телефон орқали товушни эшитиб боришга мослаштирилган, шунингдек «ЭЛЕКТРОНИКА» типидаги видиомагнитофон билан ишлаш имконияти ҳам бор.

«СПИДОЛА—231» транзистор приёмниги туристик сафарда, шаҳар чеккасига сайр этганда, ов ва балиқ овида кишининг содиқ йўлдоши бўлади.

«СПИДОЛА—231» етти диапазон тўлқинда радиоэшиттиришларни, шулардан бештаси қисқа тўлқинли, қабул қилиб олади.

Приёмник кўрсаткичлари ёритилади, корпус эса металл пластмасса билан чиройли ишланган. «СПИДОЛА—231»нинг товуши тиниқ.

«ЛЕНИНГРАД—006 СТЕРЕО» — кўтариб юрадиган стереофоник олий классли приёмник бўлиб, узун, ўрта, қисқа ва ультра тўлқинли тўққизта диапазондан эшиттиришлар қабул қилади. Приёмникнинг товуш частоталарини баланд ва паст қиладиган мосламаси, қисқа ва ультра қисқа тўлқинли диапазонларни автомат равишда ўрнатадиган мосламаси бор, «ЛЕНИНГРАД—006 СТЕРЕО» ультра қисқа тўлқинли станциялардан олиб эшиттиради. Стереофон эшиттиришларни қайта ёзиш стереоқулоқ радиоси ёки стереоусилитель орқали амалга оширилади...

Биринчи классли «МЕЛОДИЯ—104» стереофон радиоласи юқори сифатли ва тиниқ эшиттирувчи радиоладир. У узун, ўрта, учта қисқа ва ультра қисқа тўлқинли диапазонлардан эшиттиришларни жуда яхши ва ишончли равишда олиб эшиттиради.

Радиола ташкил топган блокларнинг айримлари, — радиоприёмник, электр проигриватель, акустик система — уни квартирага қулай жойлаштириш имконини беради.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН 55-«РАДИО УЙИ» МАГАЗИНИ НАҚД ПУЛГА ВА КРЕДИТГА ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ:

Рангли тасвирдаги «СЛАВУТИЧ—Ц202», «БЕРЕЗКА—Ц-202», «ВИТЯЗЬ—733», «САДКО—714», «ЯНТАРЬ—714», «ЧАЙКА—714», «ЭЛЕКТРОНИКА—Ц430» телевизорларни;

«ВЕСНА—308», «ЭЛЕКТРОНИКА ВЛ—100», «ЮНОСТЬ—Р-630» оқ-қора тасвирли телевизорларни;

«ЛЕНИНГРАД—006 СТЕРЕО», «СПИДОЛА— 231», «МЕЛОДИЯ—104 СТЕРЕО» радиоприёмниклари ва радиолаларни.

Магазин адреси: Тошкент шаҳри, Киров кўчаси, 17-уй.

Иш соатлари — 10.00 дан 19.00 гача.

Танаффус — 14.00 дан 15.00 гача.

Дам олиш куни — якшанба.

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ».

БАЛИҚ — ДАСТУРХОНИМИЗ НЕЪМАТИ

ДЎНГПЕШАНА — УЗОҚ ШАРҚ БАЛИҒИДИР. У БИЗНИНГ ЎЛКАМИЗГА УЗОҚ ШАРҚДАН КЕЛТИРИЛГАН БЎЛИБ, ЎЗБЕКИСТОННИНГ СУВ ҲАВЗАЛАРИДА ЖУДА ҲАМ ЕНГИЛЛИК БИЛАН МОСЛАШИБ КЕТДИ.

Дўнгпешана балиғининг майин ва лаззатли гўшти оқсилларга, минераль моддаларга, мойларга ва А, Б, В, Г; витатаминларига ғоятда бой.

Дўнгпешана балиғидан тайёрланаётган таомлар бизнинг дастурхонимиз кўрки бўлмоқда.

Бугун биз сизларнинг диққатингизга дастурхонни безайдиган ва ҳар бир хонадоннинг овқатланиш рационини янада рангбаранг ва тайимли қиладиган дўнгпешана балиқлардан тайёрланадиган таомларнинг рецептларини ҳавола қиламиз:

ҚОВУРМА ДЎНГПЕШАНА ҚАЙМОҚ БИЛАН

Масаллиқ учун 1 килограммм балиқ, 3—4 ош қошиғида янчилган толқон, 2 ош қошиғида ёғ, ярим стакан қаймоқ, ошкўклар, таъбга яраша туз олинади.

Тозаланган балиқни бўлакларга бўлиб қирқилади, бир оз тузлаб салқин жойда 15 минут сақланади, қуруқ сочиқ билан нами тортиб олинади, 1 дона тухумни чақиб толқонга аралаштирилади.

Товада сарёғни тобида қиздириб, унга балиқни соласиз ва иккала томонини яхшилаб қовуриб оласиз. Шундан кейин устига қаймоқ қуйиб бир оз қайнатиб оласиз, тайёр бўлган балиқни ликобчаларга сузиб, устига ошкўклардан сепасиз. Таом гарнирига бир оз тузланган бодрингни, қовурилган картошкани, сабзавотларни тортиш мумкин.

ҚИЗИЛ ВИНО БИЛАН ПИШИРИЛГАН ҚАЙЛАЛИ ДЎНГПЕШАНА

Масаллиқ учун 1—1/2 килограмм балиқ, 2—3 ош қошиғида сарёғ ёки ўсимлик мойи, 3— 4 бош пиёз, 1/2 стакан балиқ шўрваси (бу шўрва балиқнинг боши, думи, қанотидан қайнатиб тайёрланади). 150 грамм қизил вино, 2— 3 дона помидор, бир дона болғор гаримдориси, янчилган мурч, укроп, таъбга яраша туз олинади.

Балиқнинг гўштдор қисмларини бўлакчалар ҳолида кесиб устига янчилган мурч сепиб, ундан кейин товада қизитилган ёғда балиқнинг икки томони меъёрига етгунча қизартириб олинади. Шундан кейин қозонга териб чиқилади. Ўша товада эса майда тўғралган икки бош пиёз қовуриб олинади, балиқнинг устига ташланади, устидан яна бир оз балиқ шўрваси ва қизил вино қуйилади. Таъбга яраша туз ташланади ва тўғралган укроп сепилади. Қозоннинг усти ёпилади ва духовкага қўйилади ва балиқнинг гўшти майин бўлгунча қиздириб турилади (тахминан 20 минут).

Дастурхонга таомни тортишдан олдин балиқ гўшти устига қовурилган пиёз қайилади, помидор ёки болгор гармдори парраклари билан безатилади. Таомнинг гарнири ўрнида қайнатилган картошка ёки қайнатилган гуручни тортиш мумкин.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

Сиз Сергели райпишчеторгининг озиқ-овқат магазинларидан тирик дўнгпешана балиқларини сотиб олишингиз мумкин.

Дўнгпешана

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

1— Марказий бозор.
2— «Феруза» — Спутник, 6-квартал.
4— Спутник, 16-квартал.
12— Спутник, 5-квартал.
18— Шарқий саноат зонаси.
19— Сергели посёлкаси, Восточная кўча.

СЕРГЕЛИ РАЙПИШЧЕТОРГИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

23 СЕНТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.00 «СССР халқ артисти М. Войтес куйлайди». Фильм-концерт. 17.30 «Горнчилар, қаердасиз?» 18.00 Гнесинлар номли Давлат музика-педагогика институти камер оркестрининг чиқиши. 18.25 Мирзо Турсунзода ижоди ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 18.55 «Кичик компания учун катта сир». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Экономика тежамли бўлиши керак». Ульяновскдаги ноёб станоклар заводида металлни тежаш бўйича олиб борилаётган ишлар ҳақида. 19.55 «Бу ер менинг қадрдон уйим». Фильм-концерт. 20.20 «Олам кинокамера кўзгусида». XII Халқаро кинофестивалнинг ҳужжатли фильмлари. 21.30 «Время». 22.00 Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. СССР — Туркия терма командалари. 23.45 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

19.30 «Халқаро панорама». 20.15 «Қишлоқ янгиликлари». 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Сеҳрли экран». 21.30 «Время». 22.00 «Инженер Хагаранинг етти қисқа йили». Кўп серияли телевизион бадиий фильм 1 ва 2-сериялар (ЧССР).

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Йўлбарслар». Мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Моҳир қўллар». 18.45 КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. «Мусобақа — омма ижоди». 19.05 Р. Бобожон. «Минг бир турна». 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 Ўзбекистон ССР Давлат симфоник оркестри 45-мавсумининг очилиши. «Баҳор» концерт залидан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССР Давлат симфоник оркестри 45-мавсумининг очилиши (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Қадимий Шаҳрисабз ерида». 22.30 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.45 «Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими». Бадиий фильм. 2-серия. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

II

18.20 Кўрсатувлар программаси. 18.25 Болалар учун фильм. «Қувноқ одамчалар клуби». 18.50 СССР халқларининг куйлари. 19.30 «Қонун қўриқчилигида». 20.00 Янгиликлар. 20.20 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. СССР Конституцияси — мамлакатимизнинг Асосий қонуни (рус). 20.50 Эстетика асослари. Эстетиканинг асосий категориялари. Гўзаллик ав ҳунуклик. 21.30 МТ — IV.

24 СЕНТЯБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Горнчилар, қаердасиз?» 10.35 «Кутилмаган севги». Бадиий фильм. 12.05 КамАЗ ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 12.35 «Бу ажойиб олам». СССР халқ артисти Н. Тимофеева иштирокида фильм-концерт. 13.15 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.20 «Шахмат мактаби». Оқ руҳ. Бошловчи кўрсатув. 16.50 «Олға, болакайлар».

17.50 «Мен ҳам ашулани танладим». Фильм-концерт. 18.30 «Фан оламида». 19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Алоқа—81». Халқаро ихтисослаштирилган кўргазмаси ҳақида репортаж. «Алоқа системалари ва воситалари». 19.45 «Куз». Музикали этюд. 19.50 Гвинея-Бисау миллий мустақил деб эълон қилинганлигининг 8 йиллигига, «Гвения-Бисау — бугунги кун». Кўрсатувни Б. Пархоменко олиб боради. 20.25 «Жон Графтон»ни кутинг». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Катта симфоник оркестр билан бир соат». 23.20 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Болалар учун. «Ўйлаб топ!» (такрорий). 12.00 «Шеърият дафтаридан». 12.30 «Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими». Бадиий фильм. 2-серия.

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Қора товуқ». Мультфильм. 18.30 «Ёшлик студияси кўрсатади». «Биз—80-йиллар комсомоллари». 19.00 «Фан уфқлари». Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш илмий-текшириш институти — 50 ёшда. 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 «Ишчанлик руҳидаги даврада: мулоҳаза, мунозара, муҳокама». «Шаҳар ва автомобиль». (рус). 20.30 «Ахборот». 20.50 Лирик концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими». Бадиий фильм. 3-серия. 23.25 Кўрсатувлар программаси.

II

18.20 Кўрсатувлар программаси. 18.25 «Токарь» Телефильм. 18.50 «Чинор». Илмий-оммабоп программа (рус). 19.20 Классик куй саҳифалари. Д. Д. Шостакович туғилган кунининг 75 йиллигига. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Янги кунни қаршилаб». Телефильм. 20.40 «Ҳужжатли кино экрани». 21.30 МТ IV.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83. совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-58-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29.70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 39-90-50.

23 СЕНТЯБРЬ, 1981 й. Р. 07365. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. В—2198. индекс 64581.